БЕЛАРУСКАЯ МАЛАДЗЕЖНАЯ ГАЗЕТА

ЧЫРВОНАЯ ЧЗ ЗМЕНА

6 снежня 1994 г.

Аўторак

№ 131 (13848)

Кошт у розніцу 40 рублёў

Выдаецца з 1921 года

Малюнак В. САКОВІЧА.

Адкрыў новы сезон тэатр "Лялька" ў Віцебску. Радасць навасельля звязана і яшчэ з адной прыемнай падзеяй. На прайшоўшым у горадзе Ужгарад трэцім Міжнародным фестывалі "Інтэрлялька-94", у якім прынялі ўдзел калектывы з Расіі, ЗША, Чэхіі, Сербіі, Венгрыі, Румыніі, Украіны, віцебскія лялечнікі занялі першае месца. А галоўны мастак тэатра Аляксандр Сідараў стаў лаўрэатам прэміі імя Л.Мазалеўскай за сцэнаграфію спектакля "Загубленая душа".

Фота Аляксандра ХІТРОВА, БЕЛІНФАРМ.

Кур'ер "ЧЗ"

Глядзім у космас

У Мінску завяршылася пасяджэнне Міждзяржаўнага савета СНД па космасу, у якім прынялі ўдзел зацікаўленыя ведамствы Беларусі, Расіі, Украіны, Казахстана.

Разглядаўся ход выканання праграмы даследавання і выкарыстання касмічнай прасторы ў 1994 годзе, працягвалася распрацоўка канцэпцыі сумеснай дзейнасці дзяржаў-удзельніц, занятых у ёй, а таксама разгледжаны пытанні ўзаемаразлікаў і фінансавання. Шмат увагі было ўдзелена асэнсаванню праекта міждзяржаўнай касмічнай праграмы на 1995 год. З беларускага боку ў нарадзе прымалі ўдзел спецыялісты Інстытута цепла- і масаабмену, Інстытута тэхнічнай кібернетыкі, Інстытута фізікі Акадэміі навук, ЦКБ "Пеленг" і БЕЛОМА.

Хто з'еў масла?

Магілёўскі гарвыканкам "парадаваў" грамадзян абласнога цэнтра талоннай сістэмай на набыццё масла і сыру. З гэтага часу кожнаму едаку належыць адпаведна па дзвесце і чатырыста грамаў гэтых "далікатэсаў". Хочаш — з'еш адразу або — расцягні на месяц. Аднак устаноўленая ўладамі норма датычыць толькі простых смяротных. Для выбраных — можна і тонамі!

Гэтымі днямі Магілёў узрушыла чарговая сенсацыя на тэму масла, якую абнародаваў сам прэзідэнт рэспублікі Аляксандр Лукашэнка на сесіі абласнога савета. Аказваецца, у той час, калі гараджане зацягваюць паясы, першы намеснік старшыні аблвыканкама, дэпутат Вярхоўнага Савета Генрых Яскевіч распарадзіўся выдзеліць 525 тон масла калгасу імя Суворава Магілёўскага раёна. Дэфіцытны прадукт харчавання забралі ў асноўным з фонду стабілізацыі "на набыццё абсталявання для будаўніцтва свінакомплексу". На ім калгасныя камерсанты выручылі звыш 2 мільярдаў 209 мільёнаў рублёў. Між тым, на будаўніцтва комплексу выкарыстаны ўсяго толькі 44 мільёны. А дзе ж астатняя выручка? 93 працэнты яе пайшло на закупку алкагольнай "барматухі" ў паўднёвых рэспубліках, але калгас ад гэтага не разбагацеў. Наадварот, на яго рахунку ў канцы лістапада быў толькі 1 рубель 92 капейкі. Акрамя таго, запазычанасць дзяржаве складала больш за 252 мільёны рублёў без непагашаных кароткатэрміновых крэдытаў...

У выніку службе прэзідэнцкага кантролю прыходзіцца цяпер ламаць галаву над вырашэннем арыфметычнай задачы з многімі невядомымі. Пакуль жа ясна адно: гэта звычайная афёра, і яе "аўтарам" прыйдзецца адказваць перад законам.

Дайце жыць дастойна

Асацыяцыя незалежных прафсаюзаў прамысловасці Беларусі (АНПП), заклапочаная абвальным збядненнем працоўных, выступіла з заявай у адрас выканаўчай улады краіны.

У ёй гаворыцца, што любыя дзеянні ўрада па павышэнню цэн, тарыфаў, камунальных паслуг не дапушчальныя без папярэдняга павышэння заработнай платы і даходаў насельніцтва. На думку АНПП, меры сацыяльнай абароны, арыентаваныя выключна на найменш забяспечаныя слаі насельніцтва праз адрасныя выплаты і дапамогі, не даюць магчымасці кампенсаваць цэнавыя ўдары для большасці грамадзян рэспублікі, якія сталі беднякамі.

У сваёй заяве асацыяцыя запатрабавала ад прэзідэнта і Кабінета Міністраў прыняць указ або пастанову аб першачарговай выплаце заработнай платы да адлічэння ў бюджэт і іншых абавязковых плацяжоў для прамысловых прадпрыемстваў. АНПП настойвае і на пераразліку спажывецкага бюджэту з улікам абвальнага падаражання жыцця, а таксама павелічэнні тарыфнай стаўкі першага разраду да 70 працэнтаў ад мінімальнай спажывецкай карзіны.

Асацыяцыя заклікала ўлады да рэалізацыі прапанаванага ёю раней комплексу мер па ажыўленню вытворчасці. Гэтым, лічыць АНПП, будуць створаны ўмовы для павышэння ў 3—4 разы зарплаты на прамысловых прадпрыемствах краіны.

БЕЛІНФАРМ.

Падарунак да юбілею

У канцы снежня светлагорскае ВА "Хімвалакно" адзначыць сваё 30-годдзе.

Да юбілею светлагорскія хімікі рыхтуюць добры падарунак. На канец года намечаны ўвод у эксплуатацыю лініі па вытворчасці нятканых матэрыялаў тыпу "спанбонд", якія знойдуць шырокае прымяненне ў медыцыне, сельскай гаспадарцы, будаўніцтве і г.д.

(УЛ. ІНФ.)

На фермера спадзявайся, а жыта сей...

Толькі адна фермерская гаспадарка на Расоншчыне (тая, што належыць С.Пакатаву) працуе больш-менш вынікова. Астатнія адзінаццаць забяспечваюць прадукцыяй фактычна толькі саміх сябе...

Між тым, за фермерамі тут замацавана 317,4 гектара зямлі, у тым ліку 115 гектараў ворыва. Спадзявацца ж гараджанам застаецца ўсё на тыя ж калгасы і саўгасы, ды яшчэ... на Бога.

Уладзімір МІХНО.

Каму патрэбны добрыя адзнакі

Калгасныя стыпендыі за першую чвэрць атрымалі дзесяць выдатнікаў і дваццаць два вучні Свяцілавіцкай сярэдняй школы Бялыніцкага раёна, якія займаюцца на "чатыры" і "пяць".

Такое заахвочванне вучняў устанавіла праўленне мясцовага калгаса імя Заслонава. Для выдатнікаў памеры стыпендый — дзесяць тысяч рублёў, а для тых, хто вучыцца на "чатыры" і "пяць", — удвая менш.

Распранулі... сышчыка

Пацярпеў віцебскі маёр міліцыі, старшы оперупаўнаважаны крымінальнага вышуку. Невядомыя ў поўным сэнсе слова распранулі чалавека прама на вуліцы — забралі шапку, паліто і нават боты. Папярэдне, зламаўшы супраціўленне, збілі.

Добра яшчэ, што на месцы нахабнага злачынства выпадкова апынуліся супрацоўнікі аховы чыгуначнага аддзела малодшы лейтэнант І.Івашчанка і сяржант В.Кіслоў. Яны здолелі хутка затрымаць аднаго з рабаўнікоў, раней судзімага.

БЕЛІНФАРМ.

"Сараева: жыццё пад агнём"

Менавіта так называлася праграма, якую з 2 па 4 снежня прапанавалі мінскаму гледачу члены кінагрупы САГА. "Югаславія: вытокі вайны", "Вуліцы пад агнём", "У чаканні лепшых перамен" — гэтыя і многія іншыя стужкі югаслаўскіх кінематаграфістаў выклікалі вялікую цікавасць у мінчан і сталі прычынай шматлікіх дыскусій гледачоў з членамі кінагрупы САГА.

Паказ фільмаў праходзіў у сталічным Доме літаратара, а такая магчымасць з'явілася дзякуючы Беларускаму Фонду Сораса, Інстытуту адкрытага грамадства (Будапешт) і Міжнароднаму фонду фільмаў па правах чалавека.

Майя ШЭНДРЫК.

Віншуем!

Сёння выйшаў тысячны нумар "Народнай газеты".

Віншуем калег з юбілеем, жадаем і надалей заставацца такімі ж блізкімі да народа.

Курсы валют на 5 снежня:

	Даляр ЗША		Ням. марка	
	Скупка	Продаж	Скупка	Продаж
"Комплекс"	8010	8250	5126	5033
"Дукат"	7900	8200	5000	5200
"Прыор"	8050	8400	5160	5390

"ПАС" — ПАЛІТЫКА-АНАЛІТЫЧНАЯ СЛУЖБА

Была не памяць важнай...

Ніхто не прыпомніць, каб у Беларусі забаранялася ўскладаць кветкі да помнікаў-абеліскаў і ўшаноўваць гістарычныя даты агульнай беларуска-рускай гісторыі. Тым больш, гісторыі далёкай, якая ніякім чынам не раздзяляла нашых продкаў па палітычных матывах і не завяшчала ў адносінах да сябе рабіць гэта раздзяленне сённяшнім пакаленням.

Два гады назад, калі адзначалася больш-менш круглая юбілейная дата — 180-годдзе вызвалення Віцебшчыны ад войскаў імператара Напалеона, аніякіх супярэчлівых прыкмет сярод гараджан яшчэ не назіралася. Праходзіла традыцыйная ўрачыстасць, гучалі ўслаўляючыя прамовы і, зразумела, былі музыка і кветкі.

Сціпла, але з памяццю аб мінулым, як і раней, так і нядаўна, прыходзілі вучні віцебскіх школ да гранітнага шпіля помніка, над якім сядзіць залаты арол, каб даведацца пра гісторыю яго стварэння, пра славутую сумесную старонку двух славянскіх народаў.

Але ў 1994-м, напрыканцы кастрычніка, і сама гістарычная дата, і сам помнік-абеліск набылі нейкі трывожны палітычны змест. Для ўскладання кветак, якое нікому не забаронена, славянскі сабор "Белая Русь" запатрабаваў права на правядзенне мітынгу. Дазвол быў дадзены, і літаральна ўсе мясцовыя газеты застракацелі аб'явамі пра гэты мітынг.

Ці адбылося ўшанаванне гістарычнай даты — 182-й гадавіны з дня нараджэння напалеонаўскіх войск на прыдзвінскай зямлі, сказаць вельмі цяжка. Бо толькі напачатку ўрачыстасці было сказана некалькі слоў аб самой даце ды гісторыі стварэння помніка. Цяжка сказаць, ці адбыўся і сам мітынг, паколькі прысутнічала на ім чалавек пятнаццаць арганізатараў-выступоўцаў, чалавек пяць журналістаў і некалькі пенсіянераў, якія штодня адпачываюць тут на лавачках скверыка. Было яшчэ пяць-дзесяць прахожых, што падыходзілі да помніка, каб пацікавіцца чарадой людзей з трыма чорнымі сцягамі ды з такімі ж (з жоўтай палоскай) павязкамі на рукавах.

Выпадковыя наведвальнікі мітынгу здзіўлена чыталі самаробны плакацік, дзе гаварылася, што "Славянскія сокалы — за адзіную і недзялімую Русь", ды няўпэўнена сцвярджалі, што ў цяперашняй Расіі зусім не такія дзяржаўныя сцягі.

Невыпадковыя ж, сярод якіх былі сябры дэмакратычных партый, паглядзеўшы на ўсё гэта ды паслухаўшы, адчулі сябе проста абражанымі: "Калі помнік іх, перамога іх, то самі няхай і адзначаюць. Але, што і зямля іх, ці не занадта?!"

Выказванні наконт таго, што "рускія войскі вызвалілі ад Напалеона сваю родную і шматпакутную віцебскую зямлю", напачатку, хоць і з сумненнямі, успрымаліся як наша агульная зямля зямля беларусаў і рускіх. Але неўзабаве з вуснаў выступаючых пайшла канкрэтызацыя без усялякага сумневу. Сумна вядомая па сваіх абразлівых артыкульчыках у некаторых газетах пенсіянерка Муза Тарасевіч, што вырашыла да апошніх дзён змагацца з цемрашальствам беларусізацыі, пачала са злосцю абурацца "нацыяналістам Станіславам Шушкевічам, які распачаў уводзіць чужую ім ліцвінскую мову" ды некалі цынічна заявіў, што "Барысаў быў, ёсць і будзе беларускім гарадам".

Затым старшыня гарадской ліберальна-дэмакратычнай партыі Жырыноўскага давёў, што некаторым ліцвінам хочацца, каб і Віцебск быў ліцвінскім, каб неіснуючай мовай гвалтаваліся дзеці, каб "расчлянілася наша вялікая Русь ад Балтыкі да Курылаў". Адначасова ён заклікаў уліваецца ў рады сваёй адзіна правільнай партыі, паколькі яна толькі што ўтварылася з некалькіх чалавек.

Але адзіна правільнымі лічылі свае партыі і свае выступленні і іншыя ўдзельнікі мітынгу. Напрыклад, з прамовы старшыні ўправы гарадской думы (вось як у Віцебску!) можна было зразумець, што прэзідэнту няма чаго клапаціцца аб рэфармаванні органаў улады, прызначаць нейкіх мэраў, калі ўжо ёсць управа як структура адзінай рускай дзяржавы.

— На фіга мне твая хвалёная дэмакратыя (?), сказаў рускі мужык Напалеону ў 1812 годзе, — гаварыў А.Мішурны. — Так і цяпер мы, рускія, павінны сказаць гэтак жа. Наша слаўнае мінулае павінна стаць грунтам для нашай слаўнай будучыні.

Славянасабарыст В.Уткевіч, стаўшы пад манархічны сцяг ля мікрафона, быў яшчэ больш катэгарычным: "Халуі, якія хадзілі пад бел-чырвона-белым сцягам у часы апошняй вайны, халуі, якія ходзяць пад гэтым флагам цяпер, павінны пакінуць нашу зямлю. Хай, калі яны ліцвіны, едуць у Літву, едуць у Польшчу ці Амерыку!.. З намі Бог!

Думаецца, пачуўшы такія парады, ніхто не кінецца збіраць чамаданы, каб пакінуць сваю родную беларускую зямлю. Тым больш, што апошнім часам ініцыятарам правядзення рэферэндуму па дэнансацыі белавежскіх пагадненняў і па ўвядзенню двухмоўя катэгарычна адмоўлена. І тут Уткевічу, дарэчы, выкладчыку педінстытута і беларусу(?) па нацыянальнасці, варта было б думаць, што зрываецца з яго вуснаў. Варта б было падумаць і Ю.Пазнякову, які лічыць сябе каардынатарам ужо неіснуючага народнага руху, паколькі самая масавая партыя камуністаў выйшла з яго. Думаецца, яна пасля выступлення ў "Народнай газеце" былога кандыдата ў прэзідэнты В.Новікава, зразумела, хто такі Гайдукевіч і хто такі віцебскі лідэр, у прыватнасці.

Наконт сімволікі, ініцыятарам урачыстасці трэба было быць таксама вельмі і вельмі асцярожнымі. Паколькі сёння, пасля адмовы ў правядзенні рэферэндуму па двух вышэй указаных пытаннях, незразумела толькі сляпому, чаму не магло быць змены сімволікі. Камуністы ўжо не змогуць патрабаваць вяртання старых сімвалаў, бо гэта зноў жа будзе супярэчыць Канстытуцыі, таму што няма ні СССР, ні БССР, і стаць пад манархічныя чорныя сцягі, нават недзяржаўныя сцягі Расіі, яны не захочуць, як не пажадае гэтага і ўвесь беларускі народ. Так што аб'яднанне ў адзіную манархічную, прычым, дзяржаву не прадбачыцца.

Кажуць, хто нідзе не праявіўся, стварае партыю ды б'е кулаком у грудзі або арганізуе мітынгі і сатрасае паветра. Такое вось сатрасанне і адбылося ля помніка героям вайны 1812 года ў Віцебску. "Славянскія сокалы", што больш па знешняму выгляду напаміналі абшчыпаных верабейчыкаў, пачырыкалі ля абеліска для саміх сябе і разляцеліся ў поўнай гатоўнасці аб'ядноўваць сілы пад сваім сцягам за адзіную славянскую дзяржаву Русь, у барацьбе супраць "паскудных падручнікаў, якія выдаюць ліцвіны для рускіх беларусаў".

Асабіста мне было шкада, што "мітынг", які меў палітычную задуму прыцягнуць вялікую колькасць гараджан, аказаўся такім малалюдным. Хай бы людзі падобраму адзначылі гістарычную дату ды паслухалі б культуру мовы барацьбітоў супраць "культурнага генацыду", які праводзяць "нацыяналісты". І асабліва шкада, што не было камуністаў. Вось тут яны канчаткова б зразумелі, хто падштурхоўвае іх на змену дзяржаўнай сімволікі. Ды ёсць спадзяванне, што апошнім часам яны многае зразумелі. Мо таму і не прыйшлі...

Гэта, здаецца, лагічна. Бо, калі нехта "цягне ў буржуазны захад, а нехта — у манархічны ўсход", лепей заставацца на сваёй нейтральнай Беларусі ды мацаваць яе агульнымі сіламі.

Яўгенія ВІЦЬБА.

"Уорлднэт" — "Суперчэннэл" — "Еўраньюс" — "TV-5"

ДУМАЮЧЫ ПРА МІР, РЫХТУЮЦЦА ДА ВАЙНЫ?

Біл Клінтан збіраецца павялічыць расходы на абарону, выдзеліўшы ваенным яшчэ 25 мільярдаў даляраў.

Як заявіла Міністэрства абароны ЗША гэтыя грошы пойдуць на паляпшэнне баяздольнасці арміі.

І Ў АЛБАНІІ – МІНІСТРАЎ ЗВАЛЬНЯЮЦЬ

У Албаніі сфарміраваны новы Кабінет Міністраў.

Абноўлена амаль палова ўрада. Перастаноўкі тлумачацца тым, што многія з былых міністраў удзельнічалі ў шматлікіх карупцыйных скандалах, акрамя таго, ўлічана думка насельніцтва. Па выніках рэферэндуму, албанскія грамадзяне прагаласавалі за новы ўрад.

КОЛЬКІ ВЯРОВАЧЦЫ НІ ВІЦЦА

У Парыжы паліцыя арыштавала аднаго з удзельнікаў злачынства, якое адбылося ў 1989 годзе, калі ў пасажырскі самалёт, на борце якога знаходзілася 170 чалавек, была падкладзена бомба.

Усе пасажыры загінулі ў выніку выбуху. На гэтым тыдні адбудзецца допыт абвінавачанага і слуханне справы.

"БЕРЛУСКАНІЯДА"

Тысячы дэманстрантаў выйшлі на вуліцы Рыма, каб выказаць падтрымку прэм'ер-міністру Сільвіо Берлусконі, які абвінавачаны ў карупцыі.

У асноўным гэта былі члены кансерватыўнай партыі Італіі — прыхільнікі Берлусконі. Адначасова ў іншых гарадах Італіі прайшлі дэманстрацыі, удзельнікі якіх патрабавалі, каб прэм'ер быў пакараны за карупцыйныя махінацыі.

ТАКІЯ ІНШАЗЕМЦЫ НЕ ПАТРЭБНЫ

У Швейцарыі адбыўся рэферэндум аб становішчы замежных грамадзян у краіне.

72,9 працэнта насельніцтва выступілі за больш строгі кантроль за іншаземцамі. Так, швейцарцы, выказаліся за тое, што ўсе іншаземцы, якія жывуць у Швейцарыі больш як 12 месяцаў, павінны мець пры сабе дазвол на знаходжанне, інакш яны будуць арыштаваны. Такая грамадская думка тлумачыцца вялікім наплывам бежанцаў у Швейцарыю і павелічэннем злачыннасці і наркаманіі ў краіне.

ТЭРАРЫСТЫ Ў ПАЛІЦЭЙСКАЙ ФОРМЕ

У паўночнай Італіі арыштавана 6 тэрарыстаў у паліцэйскай форме.

6 гадоў яны працавалі паліцэйскімі і адначасова ўваходзілі ў тэрарыстычныя арганізацыі. На іх ліку забойствы, узброеныя налёты, а таксама падрыўныя дыверсіі.

ДЛЯ БРАТОЎ ПА РЭЛІГІІ

15 тысяч турэцкіх дэманстрантаў патрабавалі ў свайго ўрада выдзялення дапамогі для падтрымкі братоў па рэлігіі ў Босніі.

Мусульмане крытыкавалі таксама бяздзейнасць ЗША. Адначасова з мітынгам быў арганізаваны збор сродкаў для бядотных мусульман у Босніі. У дэманстрацыі прыняла ўдзел жонка Ізетбегавіча, лідэра баснійскіх мусульман, якая стала адным з арганізатараў гэтай акцыі.

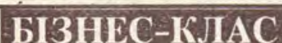
СМЕРЦЬ ДУХОЎНАГА ПРАВАДЫРА

Ва ўзросце амаль ста гадоў у Іране памёр адзін з ісламскіх лідэраў — аятала Мухамат Алі Аракі.

Жалобная цырымонія развітання з духоўным настаўнікам мусульман-шыітаў адбывалася цэлы тыдзень. Пераемнік Алі Аракі пакуль што не выбраны.

Дзяжурныя па выпуску перакладчыкі Ларыса ДУДАРУК, Людміла КАХАВЕЦ, рэдактар Наталля ВАЛАКІДА.

ПАВЕДАМЛЕННІ, АТРЫМАНЫЯ ПА КАНАЛАХ СПАДАРОЖНІКАВАЙ СУВЯЗІ "ЧЫРВОНАЙ ЗМЕНЫ"

БІЗНЕС-КЛАС

Дакумент расставіць кропкі над "і"

Знайсці шляхі вырашэння некаторых праблем прыватызацыі дапаможа дакумент "Парадак узгаднення Міндзяржмаёмасцю здзелак па залогу будынкаў, збудаванняў і аб'ектаў незавершага будаўніцтва, асноўнага тэхналагічнага абсталявання".

Пакуль падрыхтаваны тэкст праекта. Канчатковы ж варыянт будзе прыняты пасля разгляду і абмеркавання асноўных яго палажэнняў у зацікаўленых міністэрствах і ведамствах.

Пазіцыя прадпрымальніка

Апытанне пад такой назвай правялі спецыялісты цэнтра даследаванняў будучыні, створанага пры недзяржаўнай выдавецка-паліграфічнай кампаніі "Эрыдан".

Рэспандэнты-прадпрымальнікі, якія маюць у асноўным вышэйшую адукацыю, вызначылі свае адносіны да новага ўрада і яго праграмы выхаду з крызісу. Па выніках апытання стала ясна: амаль палова прадпрымальнікаў сумняваецца, што новая выканаўчая ўлада зможа забяспечыць сур'ёзны ўзровень палітыка-прававых гарантый для развіцця рынкавай эканомікі. Большасць з іх лічыць, што склад новага ўрада неаднародны па ўзроўню прафесіяналізму.

На думку прадпрымальнікаў рэспублікі, урад выбера стратэгію тармажэння рэформ "да лепшых часоў". У выпадку выбару прыватызацыі дзелавы свет рэкамендуе вызначыць яе на аснове паступовага продажу дзяржмаёмасці. Што датычыць ацэнкі перспектыў развіцця фондавага рынку, 40 працэнтаў рэспандэнтаў лічаць іх хутчэй неспрыяльнымі, і больш за 20 працэнтаў не бачаць іх у развіцці. Не вераць прадпрымальнікі і ў тое, што можна за шэсць месяцаў спыніць спад вытворчасці і знізіць тэмпы інфляцыі да 10 працэнтаў у месяц.

Няма чаго параўноўваць

Параўнальнаму аналізу банкаўскіх сістэм і заканадаўстваў краін Еўропы і Беларусі быў прысвечаны семінар, які прайшоў у Мінскім міжнародным адукацыйным цэнтры (МАЦ). Яго ўдзельнікі — прадстаўнікі вядучых заходнееўрапейскіх і беларускіх камерцыйных банкаў — канстатавалі, што яшчэ вельмі адрозніваюцца паміж сабой іх структуры.

Адзначалася, што для паспяховай інтэграцыі ў новы еўрапейскі дом і буйных інвестыцыйных уліванняў эканоміку дзяржавы Беларусь чакае цяжкая дарога. Аднак пераадолець яе можна пры садзейнічанні заходніх партнёраў і шляхам заканадаўчага выраўнования перакосаў пераходнага перыяду.

Не паўтарыце чужых памылак!

Сумна завяршылася здзелка для дырэктара малога прадпрыемства. Ён меў намер абмяняць 96 мільёнаў "зайцоў" на "зялёныя". Знайшліся і кліенты. Калі сабраліся на кватэры па вуліцы Несцерава, каб ажыццявіць грандыёзны план, здарылася непрыемнасць. Выкарыстоўваючы сілавую перавагу і не жадаючы расставацца з далярамі, "кліенты" вельмі спакойна забралі мільёны, хуценька і паспяхова зніклі. І сапраўды, цяпер работы ў сышчыкаў Заводскага раёна — на мільёны.

БЕЛІНФАРМ.

Консумэкспа–94

З 28 лістапада па 2 снежня ў выставачным комплексе "Мінскэкспа" працавала арганізаваная Беларускай гандлёвай палатай міжнародная універсальная выстаўка пад назвай "Консумэкспа-94", на якой былі прадстаўлены шырокі асартымент разнастайных тавараў. Наведвальнікі маглі ўбачыць калядныя сувеніры-падарункі, дываны, вопратку, гадзіннікі, электратавары, касметыку, кухонны посуд, каштоўнасці, шкло, кераміку, фарфор і дзіцячыя цацкі. Усё гэта на "Консумэкспа" прадставілі замежныя фірмы, такія, як "Квазор Корн", "Палена-Урода", "У энд К", "Амітоль", "С.І.Подстаэчна " з Польшчы, італьянскія "Зента В", "Бэг Снэйкс", "Кавебест", "Маркавалт" з Германіі, французская "Мезлінекс", літоўскія "Лінас" і "Фантом", "Атланціес Сервіс" з Латвіі. Акрамя прадукцыі фірм з краін далёкага замежжа, на выстаўцы можна было ўбачыць вырабы нашых усходніх і паўднёвых суседзяў з Расіі і Украіны.

Уладзімір СТАРАСЦЕНКА.

ДЫЯЛОГІ "ЧЗ"

Час дэмакратыі?

Са старшынёй Аб'яднанай дэмакратычнай партыі Беларусі Аляксандрам Дабравольскім гутарыць рэдактар аддзела палітыкі "Чырвонай змены" Якаў ЯСЭПКІН.

— Аляксандр Альгертавіч, як вядома, нядаўна завяршыўся Ваш візіт у Злучаныя Штаты, які адбыўся на запрашэнню амерыканскага Савета маладых палітычных лідэраў. Раскажыце, калі ласка, пра яго праграму і ўражанні ад паездкі.

— Асноўная мэта візіту — вывучэнне выбарчай сістэмы ў Злучаных Штатах Амерыкі. Гэта краіна з даўнімі дэмакратычнымі традыцыямі і таму вельмі карысна ведаць, як "працуе" дэмакратыя і як працуе эканоміка ў ЗША. У праграме візіту ўдзельнічалі каля 100 прадстаўнікоў з самых розных краін свету — з Германіі, Англіі, Італіі, Францыі, а таксама Усходняй Еўропы — Польшчы, Чэхіі, Беларусі, Расіі, Украіны, з Азіі, Панамы, Гватэмалы, Аргенціны, Намібіі і г.д. Спачатку ўся дэлегацыя знаходзілася ў Вашынгтоне, пасля раз'ехаліся па розных штатах, асабіста я ўваходзіў у дэлегацыю з 14 чалавек у штаце Мінесота. Што самае цікавае: задоўга да выбараў яўная большасць насельніцтва ўжо высветліла, за каго будзе галасаваць. Пад час нашага знаходжання ў Мінесоце туды прыехаў прэзідэнт Біл Клінтан, і мы сустрэліся з ім і першай лэдзі Хілары Клінтан. Пабачылі, як выступае прэзідэнт у падтрымку сваіх кандыдатаў. Дарэчы, гэта вельмі цікавая рэч, калі прэзідэнт агітуе ў "амерыканскім стылі". Не адзін прэзідэнт, а і самі кандыдаты вельмі жорстка могуць крытыкаваць сваіх апанентаў, канкурэнтаў і гэта абсалютна прымальна для тамтэйшай палітычнай традыцыі. Але колькі б яны ні крытыкавалі канкурэнтаў — нельга пачуць нейкіх дрэнных слоў пра асобу саперніка. Можна пачуць словы аб тым, што ў яго дрэнная палітычная пазіцыя, што ён памыляецца, што ён многае зрабіў не так, але нельга пачуць, што сам ён дрэнны чалавек. Пасля знаходжання ў штаце Мінесота мы пераехалі ў Нью-Йорк, дзе абмяркоўвалі вынікі выбараў, іх уплыў на развіццё палітыкі ЗША (унутранай і знешняй), а таксама ўплыў вынікаў выбараў на развіццё амерыканскай эканомікі і эканомікі сусветнай.

— У друку паведамлялася: Вы сталі адзіным прадстаўніком Беларусі сярод назіральнікаў з многіх краін свету. Як непасрэдна праходзілі выбары на новай радзіме статуі Свабоды, у чым былі вашы абавязкі?

— Мы больш назіралі за тым, як праходзяць самі выбары, як праводзіцца агітацыя. Таму сустракаліся і з сённяшнімі кангрэсменамі, сенатарамі і з тымі, хто балаціраваўся. Мы не збіраліся ацэньваць дэмакратычна ці не праводзіцца выбары. Думаю, тут і пытання не ўзнікае. У першую чаргу таму, што ў ЗША свабодныя СМІ. Мы бачылі: вельмі розныя думкі кандыдатаў выказваліся ў сродках масавай інфармацыі. Кожны амерыканец лічыць гэта нармальным і неабходным. Тут вельмі вялікае адрозненне ад нашай краіны. Кандыдаты вельмі проста тлумачаць свае праграмы, заўсёды засяроджваюць увагу на іх адрозненне ад праграм сваіх саапернікаў.

— Калі ласка, больш падрабязна аб сустрэчах у Амерыцы.

— Іх вельмі многа. У Вашынгтоне мы сустракаліся з прадстаўнікамі амерыканскага Савета маладых палітычных лідэраў, адміністрацыі прэзідэнта (былі ў Белым Доме), з супрацоўнікамі бібліятэкі Кангрэса ЗША. Запомніўся вечар, праведзены з прадстаўнікамі адміністрацыі штата Мэрыленд. А пасля ў Мінесоце, дзе знаходзіліся 6 дзён, была магчымасць сустракацца з вельмі рознымі людзьмі: гэта прадстаўнікі дэмакратычнай большасці ў заканадаўчым сходзе штата Мінесота, дэмакраты і рэспубліканцы, якія праводзілі перадвыбарчую кампанію. Таксама кантактавалі з эканамічнымі структурамі, банкірамі, у Гандлёвай палаце абмяркоўвалі магчымасці супрацоўніцтва з вядомымі фірмамі. Пакуль амерыканцы больш прыглядваюцца да Беларусі, не рызыкуюць укладваць вялікія грошы ў нашу эканоміку. Некалькі сустрэч адбылося ў Нью-Йорку.

— Цікава даведацца, па якіх прынцыпах адбіраліся палітыкі для ўдзелу ў амерыканскай праграме, безумоўна, прэстыжнай і меўшай пэўны рэзананс у свеце.

— У пачатку года пад час візіту прэзідэнта Клінтана на Беларусь амерыканскае пасольства выбрала 4 палітычныя партыі ў рэспубліцы для сустрэчы іх прадстаўнікоў з Б.Клінтанам. У іх ліку АДПБ. Відаць адыграла ролю і тое, што мы прытрымліваемся дэмакратычных прынцыпаў у палітыцы і эканоміцы. Напрыклад, лічым неабходным абараніць прыватную ўласнасць, правесці прыватызацыю, стабілізаваць фінансы і самае галоўнае, — правы чалавека павінны мець першачарговае значэнне. Мы лічым, што ў Беларусі не трэба вынаходзіць нейкіх сваіх шляхоў развіцця, а трэба выкарыстоўваць усё добрае, што праверана сусветнай практыкай.

— Вядома, беларускі парламент прыняў у канчатковым варыянце заканадаўства аб выбарах у новую дэпутацкую асамблею. Вашы меркаванні наконт выбарчага закона, якім ён павінен быць, ці паўплывае візіт у Злучаныя Штаты на падрыхтоўку АДПБ да выбараў?

— Мы сумесна з Сялянскай партыяй свой падалі законапраект аб выбарах у Вярхоўны Савет, зрабілі гэта даволі даўно. Лічу, частка дэпутатаў, скажам, палова, павінна выбірацца па акругах. Другая палова можа выбірацца ўсім насельніцтвам рэспублікі па спісах. Справа вось у чым. Мажарытарная сістэма добра "працуе", калі ў грамадстве існуюць 2 партыі, як, напрыклад, у ЗША. Калі партый многа, прапарцыянальная сістэма прыводзіць да развіцця палітычных працэсаў, вылучэння тых партый, якія карыстаюцца найбольшым аўтарытэтам . І вось яшчэ што важна. Дапусцім, у грамадстве ёсць 20 працэнтаў людзей, яны прытрымліваюцца іншай пазіцыі, чым большасць. 20 працэнтаў вельмі многа — адна пятая частка. Пры мажарытарных выбарах па любой акрузе не пройдзе кандыдат ад меншасці. Яе думкі, пазіцыі не будуць прадстаўлены ў парламенце. Калі ж выбіраюцца прадстаўнікі ад партыі, тады ствараюцца і фракцыі, праца парламента становіцца працэсам дамаўлення і абмеркавання ўсіх спрэчных пытанняў.

— І ўсё ж Вярхоўны Савет аддаў перавагу мажарытарнай сістэме, якія планы партыі па ўдзелу ў выбарчай кампаніі?

— Калі Вярхоўны Савет прыме мажарытарную сістэму выбараў (а гэта найбольш верагодна сёння), мы да падобнага развіцця падзей гатовы. Са жніўня наша партыя працуе "ў масах", будзем весці і падтрымліваць каля 100 кандыдатаў па розных акругах. Лічым, у нас ёсць вельмі сур'ёзныя людзі, прафесійна падрыхтаваныя да работы ў парламенце. Разлічваем, што зможам правесці ў Вярхоўны Савет вялікую колькасць дэпутатаў і стварыць там уплывовую моцную дэпутацкую фракцыю.

— Ці будзе ўтвораны адзіны дэмакратычны блок, мабыць, у дэмакратычных плыняў ужо сёння ёсць праграма дзеянняў у гэтым накірунку?

— Я думаю, што дэмакратычныя сілы павінны супрацоўнічаць, нягледзячы на тое, што ім часта перашкаджаюць і асабістыя амбіцыі, і нейкія палітычныя разыходжанні. Прыняты ўжо пэўныя крокі. Некалькі партый, якія ўваходзяць у кансультатыўную нараду дэмакратычных і патрыятычных сіл, доўгі час праводзілі перамовы, выпрацавалі і падпісалі дакумент (ён называецца "Асноўныя прынцыпы стварэння блоку дэмакратычных сіл"). Трэба, каб блок быў не фармальны, а фактычны і працаздольны, пажадана не перашкаджаць адзін аднаму, а дапамагаць.

— Калі існуюць адрозненні ў стаўленні амерыканскіх улад, напрыклад, да Расіі і Беларусі, наколькі рэалістычна выглядаюць спадзяванні нашых правіцеляў на прыцягненне інвестыцый у нацыянальную эканоміку?

— Безумоўна, ёсць розніца ў стаўленні афіцыйных улад да Расіі і Беларусі. Сёння Расія мае шэраг праблем, у першую чаргу, нацыянальных, лічыцца вельмі нестабільным рэгіёнам. Ва ўспрыняцце Расіі як нестабільнай дзяржавы ўнесла "ўклад" выбранне людзей з партыі Жырыноўскага ў Думу, яе перамога над іншымі блокамі. Я думаю, такая праблема актуальная і для Беларусі. Але, калі Расія мае плюсы і яны добра ўспрымаюцца на Захадзе, на Беларусі гэткіх плюсоў яшчэ няма. На жаль, некаторыя выказванні прэзідэнта выклікалі даволі стрыманую рэакцыю і, як мы ведаем, прывялі ўжо да таго, што МВФ адмовіў нам у прадастаўленні крэдытаў. Таму і інвестыцыі ў нацыянальную эканоміку могуць быць рэалізаваны толькі пры стабільнай прадказальнай палітыцы, калі апошняя будзе накіравана на правядзенне дэмакратычных эканамічных рэформ.

— Пайшоў пяты месяц пасля інаўгурацыі Аляксандра Лукашэнкі, крытыка дзеянняў яго-най каманды і асабіста прэзідэнта перарастае ў маналітны хор. Як бы Вы ацанілі сацыяльна-эканамічную палітыку новай улады, запас яе трываласці?

— Ведаеце, я не з'яўляюся прыхільнікам крытыкі дзеля крытыкі, але разумею, як вы кажаце, маналітны хор крытыкаў. Я б не сказаў, што ён маналітны, бо крытыкуюць прэзідэнта за рознае. Аднак, безумоўна, можна пагадзіцца з тым, што палітыка прэзідэнцкай адміністрацыі часта бывае непрадказальнай. Гэта насцярожвае. Бо такая палітыка не можа быць трывалай. А менавіта цвёрдасць і мэтанакіраванасць зараз вельмі неабходныя.

— Наколькі адпавядаюць рэальнасці сцвярджэнні аб тым, што ў дэмакратычнай апазіцыі ёсць свая праграма па выхаду з крызісу? Ці ёсць падстава чакаць пэўнай карэкцыі сённяшняга курсу з улікам прыярытэтных мэт дэмакратаў і ўвогуле, як, на ваш погляд, будзе паводзіць сябе прэзідэнт у выпадку правалу антыкрызіснай праграмы, ухваленай сённяшнім Вярхоўным Саветам?

— У дэмакратаў ёсць праграма па выхаду з крызісу. Наша эканамічная мадэль рэформаў распрацавана ў 1992 годзе. Мы прапаноўвалі яе і Вярхоўнаму Савету, і ўраду, у той час яе надрукавалі ў некаторых газетах. Зараз дакумент дапрацаваны. У нас ёсць разуменне, што адбываецца, чаму адбываецца і што трэба рабіць. Справа крыху ў іншым: дзеля складання сур'ёзнай, канкрэтнай праграмы неабходны інфармацыйная база (такая, як ва ўрадзе), сродкі, якія трэба затраціць на прапрацоўку. Але, я думаю, калі дэмакраты атрымаюць дзяржаўную ўладу, яны намнога лепш распарадзяцца ёй, чым тыя, хто не разумее сітуацыі. Тут нават не трэба пачынаць тэарэтычныя спрэчкі, яны не маюць вялікага сэнсу, мы проста бачым вынікі ў тых краінах, якія абралі шлях радыкальных рэформ і дэмакратычных пераўтварэнняў. Сярэдняя зарплата ў Польшчы, напрыклад, набліжаецца да 300 даляраў, а ў нас яна недзе каля 20-ці. Зараз дэбаты не патрэбныя — трэба брацца за справу. Што тычыцца сённяшняга курсу прэзідэнта. Я пра яго ўжо гаварыў. Не хацелася, каб быў поўны правал. Мы не прыхільнікі прынцыпу: чым горш, тым лепш. Але, мяркую, ёсць рызыка, што праграма праваліцца. І тады прэзідэнт, напэўна, пачне шукаць вінаватых. І ўсё ж хацелася б, каб зараз дзяржаўнае кіраўніцтва распрацавала лінію стратэгічную, не проста антыкрызісную. У АДПБ такія стратэгічныя напрацоўкі ёсць. І яшчэ. Галоўнае не само існаванне праграм, а наяўнасць ва ўрадзе асоб, якія ў стане іх рэалізаваць. Яны ёсць сярод нашых кандыдатаў на будучых парламенцкіх выбарах, многія маглі б працаваць і ў выканаўчай уладзе, Кабінеце Міністраў. Патэнцыял дэмакратычнага руху вельмі вялікі, у Беларусі ён пакуль не выкарыстаны, бо рэальнай улады ў дэмакратаў не было.

На гандлёвай вуліцы Брэста — Савецкай — размясціўся яшчэ адзін першакласны магазін "Суксес". Тут пакупнікам прапануюць элегантнае моднае аддзенне, абутак, радыё- і тэлетэхніку, парфумерыю і іншыя тавары. Многія з іх паступаюць у магазін ўсяго ў некалькіх экземплярах. А для таго, каб тавар лепш разыходзіўся, паклапаціліся і пра рэкламу: ля ўваходу ў магазін арганізавалі паўгадзінныя шоу-паказы вырабаў. У такія дні выручка магазіна практычна падвойваецца.

Фота Эдуарда КАБЯКА, БЕЛІНФАРМ.

ЭКАНОМІКА

ЗША–Беларусь: праект, яшчэ праект...

Пасол ЗША ў Рэспубліцы Беларусь Кенэт Спенсэр Ялавіц і генеральны дырэктар вытворчага аб'яднання "Палімер" — вядучага прадпрыемства нафтахімічнай галіны ў Беларусі — Леў Наважылаў падпісалі пагадненне аб бязвыплатнай фінансавай субсідыі. Згодна з гэтым кантрактам, агенцтвам па гандлю і развіццю ЗША будзе выдзелена да 500 тыс.даляраў на правядзенне экспертызы тэхнічных, фінансавых і экалагічных аспектаў прапанаванага комплексу па выпуску этылену ў Наваполацку. Экспертызу правядзе амерыканская інжынерна-будаўнічая кампанія "Браун энд Рут". Паводле яе вынікаў вызначыцца магчымасць далейшага інвесціравання банкам "Экспарт-імпарт Бэнк" ЗША каля 300 мільёнаў даляраў на будаўніцтва і эксплуатацыю комплексу. Гэта будзе буйнейшы праект камерцыйнага супрацоўніцтва паміж Злучанымі Штатамі і Беларуссю.

Пагадненне аб гарантыях амерыканскага ўрада — канкрэтны прыклад адданасці Злучаных Штатаў справе развіцця эканамічных рэформ у Рэспубліцы Беларусь, падкрэсліў у сваім выступленні на цырымоніі падпісання пасол Ялавіц. Ён заявіў, што адной з галоўных мэт яго знаходжання на гэтай пасадзе стане пашырэнне гандлю і інвестыцый паміж дзвюма дзяржавамі. Пагадненне таксама дэманструе, адзначыў пасол, як развіваюцца падзеі, калі для замежных інвестараў ствараюцца спрыяльныя ўмовы. Ён заклікаў урад, фірмы і прадпрымальнікаў Беларусі смялей наладжваць дзелавыя сувязі з амерыканскімі кампаніямі і выкарыстоўваць праграмы, ажыццяўляемыя ўрадавымі ўстановамі ЗША для забеспячэння інвестыцыйнай і дзелавой дзейнасці амерыканскіх кампаній у Беларусі.

Пагадненне з'яўляецца першым паміж агенцтвам па гандлю і развіццю ЗША і беларускай кампаніяй. Але, як адзначыў міністр знешніх эканамічных сувязей Беларусі Міхаіл Марыніч, ужо ў бліжэйшы час будзе распрацоўвацца праект па развіццю фармацэўтычнай прамысловасці рэспублікі на суму ў 120 мільёнаў даляраў.

Ларыса КЛЮЧНІКАВА.

КУР'ЕР 'ЧЗ'

У нагу са светам моды

Высокая мода Францыі ў асобе двух вядучых дамоў "Ніна Рычы" і "Тэд Лапідус" трывала ўступае на подыум моды Беларусі.

У лістападзе Беларускі цэнтр моды падпісаў дагавор з мінскім салонам высокай моды "Т.Е.Элегантнасць і прэстыж" аб рэгулярных паказах сезонных калекцый гэтых дамоў у дэманстрацыйнай зале на праспекце Машэрава, 1. І вось ужо 8—9 снежня пройдуць першыя спектаклі моды.

Свабодныя і класічныя сілуэты, якія спалучаюць у сабе прыгажосць і зручнасць, пакажуць беларускім аматарам моды элегантныя манекеншчыцы агенцтва "Тамара".

"Ніна Рычы": шаўкавістая мяккасць мужчынскіх і жаночых кажухоў, пяшчота лайкавых плашчоў, цяпло куртак і паліто з цвіду, альпакі, кашаміру.

Зіма "Тэд Лапідус" таксама аддае перавагу мяккім і цёплым тканінам у гаме нейтральных колераў. Яны вар'іруюць ад пяшчотна-зялёнага да мохава-зялёнага, ад чырвонага і аранжавага да бледна-жоўтага колеру зімовага сонца.

Кожны з дзён моды будзе завяршацца паказам базавай калекцыі "Восень-зіма 94—95" Беларускага цэнтра моды.

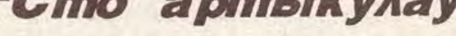
Уладзімір БАРЫСЕНКА, БЕЛІНФАРМ.

Нягледзячы на эканамічныя цяжкасці спартыўны турызм жыве — у гэтым пераканана група велатурыстаў з Маладзечна пад кіраўніцтвам С.Бялкова. А каб даказаць гэта, нядаўна група арганізавала велапаход па маршруце Маладзечна—Радашковічы—Плешчаніцы—Бягомль—Глыбокае— Нарач—Свір—Маладзечна.

Запамінальным было наведванне завода мастацкай керамікі ў г.п.Радашковічы, а таксама Бярэзінскага запаведніка. Турысты прайшлі праз Докшыцкі раён, дзе ў гады Вялікай Айчыннай вайны лютавалі фашысты. Шунеўка — няма зараз на карце такой вёскі. На світанку 22 мая 1943 года яе спалілі разам з жыхарамі, а дзяцей кінулі ў студню. Цяпер тут мемарыяльны комплекс, які наведала група.

Таццяна БРЫЛЕВІЧ.

Фота Уладзіміра ЗЯНОВА.

Сто артыкулаў

БОЙ ВЯЛА

ПАЎЛОВІЧ Раман Канстанцінавіч, нарадзіўся 2 мая 1967 года ў горадзе Мінску. Пасля сярэдняй агульнаадукацыйнай школы служыў у радах Савецкай Арміі, скончыў Беларускі дзяржаўны універсітэт. Працаваў у нацыянальным архіве Рэспублікі Беларусь. Зараз — малодшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі Акадэміі навук Рэспублікі Беларусь.

22 чэрвеня 1941 года Германія напала на СССР. Другая сусветная вайна ўступіла ў чарговую стадыю свайго развіцця. Першыя ўдар ворага прынялі расквартараваныя паблізу ад граніцы савецкія дывізіі, пагранічныя войскі, а таксама Ваенна-Марскі флот краіны, у тым ліку і Пінская ваенная флатылія, якая прыкрывала рубеж Заходняй граніцы СССР у басейне ракі Прыпяць. Флатылія была створана ў чэрвені 1940 года і ўваходзіла ў састаў Заходняй Асобай Ваеннай акругі (з 22 чэрвеня 1941 г. — Заходняга фронту). У яе састаў уваходзіла таксама частка караблёў Дняпроўскай ваеннай флатыліі. Галоўнай базай Пінскай флатыліі з'яўляўся горад Пінск, тылавой — горад Кіеў. Акрамя баявых караблёў і дапаможных суднаў, у яе ўваходзілі берагавыя сілы: зенітны артылерыйскі дывізіён, авіяэскадрылля, рота марской пяхоты, падраздзяленні службы назірання і сувязі, флоцкі паўэкіпаж і іншыя спецыяльныя абслуговыя часці. Камандаваў флатыліяй контр-адмірал Д.Д.Рагачоў. Флатылія падтрымлівала флангі сухапутных войск у абароне ўздоўж рачных рубяжоў, забяспечвала пераправы, аператыўныя перавозкі, прарывы (часам самастойныя) па рэках для ўдараў у глыб размяшчэння праціўніка.

Аднак на вайне як на вайне. Не ўсе задачы ўдавалася вырашаць паспяхова. Не хапала баявога вопыту ды і матэрыяльна-тэхнічная база жадала быць лепшай. У ліпені 1941 г. абвастрылася барацьба за горад Тураў, абаронай якога кіраваў камандзір батальёна чырвонаармейцаў маёр Дзмітракоў. Да гэтага часу вёска Альшаны Столінскага раёна была ў руках ворага. 9 ліпеня 1941 г. Дзмітракоў разам з камандаваннем Пінскай ваеннай флатыліі правёў нараду, на якой было вырашана выбіць праціўніка з вёскі Альшаны. План заключаўся ў наступным: перад наступленнем праводзіцца артылерыйская падрыхтоўка, сігналам для яе будуць дзве выпушчаныя ракеты. Затым атрад супрацоўнікаў упраўлення Народнага камісарыята Дзяржбяспекі Пінскай вобласці і роты Пінскай ваеннай флатыліі атакуюць праціўніка, які засеў у вёсцы Альшаны.

Наступленне пачалося 10 ліпеня. З'явіўшыся на лініі абароны, маёр Дзмітракоў з жахам і здзіўленнем убачыў, што флатылія пачала артабстрэл вёскі Альшаны, а атрад чэкістаў без damоўленага сігналу ракетамі выступіў, каб у адпаведнасці з загадам заняць Альшаны, і трапіў пад магутны артылерыйскі агонь Пінскай флатыліі. А здарылася гэта таму, што камандзір, які кіраваў артылерыйскай падрыхтоўкай флатыліі, не змог перавесці агонь у тыл ворага з-за адсутнасці ракет. У гэты час у небе ўспыхнула некалькі варожых ракет розных колераў. Флатылія ў сувязі з дамоўленасцю пачала абстрэл вёскі Альшаны з процітанкавых гармат. Але праз некаторы час гарматы замоўклі з-за адсутнасці снарадаў. Высветлілася, што з 400 снарадаў, якія былі ў наяўнасці і павінны былі забяспечыць вядзенне бою, прыгоднымі аказаліся ўсяго 50—60 штук. У выніку дрэннай арганізацыі наступлення, адсутнасці дакладнай узгодненасці дзеянняў з флатыліяй нямецкія войскі, якія знаходзіліся ў Альшанах, павялі ўраганны агонь з аўтаматычных ружжаў, кулямётаў, мінамётаў і артылерыі. Атрад пад камандаваннем маёра Дзмітракова вымушаны быў адступіць з вялікімі стратамі.

Агульнае наступленне ворага працягвалася. Выкарыстоўваючы перавагу ў жывой сіле, немцы ўпарта рухаліся на ўсход. Войскі Цэнтральнага фронту вялі бai з праціўнікам, які наступаў ад Гомеля ў паўднёвым і паўднёва-ўсходнім напрамках, а войскі Паўднёва-Заходняга фронту з баямі адыходзілі за Днепр. 23 жніўня буйныя варожыя сілы прарвалі абарону савецкіх войск Паўднёва-Заходняга фронту, занялі Печкінскі і Акунінаўскі масты на Дняпры і пачалі наступаць на г.Асцёр. Тут знаходзілася важная пераправа цераз Дзясну, якая вяла да магістральнай шашы Чарнігаў—Кіеў. У раёне Асцёрскага моста не было савецкіх армейскіх часцей і караблёў. Вораг разумеў, што калі ён захопіць Асцёрскі мост, то яму будзе адкрыты шлях за Дзясну, у абыход Кіева. Выхад праціўніка да Дзясны і захоп моста ля Асцёра стваралі небяспеку раз'яднання войск Паўднёва-Заходняга фронту, размешчанага паміж рэкамі Днепр і Дзясна ў той момант, калі савецкія войскі яшчэ не занялі запаснога рубяжа абароны на Дзясне. Таму камандуючы Паўднёва-Заходнім фронтам генерал-палкоўнік П.М.Кірпанос запатрабаваў ад камандавання Пінскай флатыліі выдзялення атрада маракоў для непасрэднай абароны моста цераз Дзясну ля г. Асцёр. І такі атрад быў сфарміраваны з матросаў, старшын і афіцэраў флоцкага паўэкіпажа, камандаваў якім маёр Дабржынскі У.М. Выбар выпаў на яго невыпадкова. Маёр меў немалы баявы вопыт.

Усевалад Мікалаевіч Дабржынскі нарадзіўся ў 1900 годзе ў Пецярбургу. У 1918 г. пайшоў добраахвотнікам у Чырвоную Армію. Пасля заканчэння курсаў чырвоных камандзіраў быў назначаны ў дзеючыя часці і, камандуючы паэтапна ротай і батальёнам, прайшоў баявы шлях ад Петраграда да Віслы. Пасля дэмабілізацыі, у 1921 г. займае адказныя пасады ў органах Народнага камісарыята ўнутраных спраў Украіны. Па рашэнню ЦВК рэспублікі ўзнагароджаны ганаровай рэвалюцыйнай зброяй. У 1937 г. выходзіць на пенсію ў сувязі з хваробай, але не можа заставацца ў свае 37 гадоў без справы і ідзе працаваць дырэктарам аднаго з кіеўскіх заводаў. На гэтай пасадзе яго і застала вайна. Дабржынскі лічыў, што ў гэты грозны час яго месца на фронце, у дзеючых войсках, і, нягледзячы на тое, што быў вызвалены ад вайсковай службы па стану здароўя, паспяшаўся ў ваенкамат. Урачэбна-медыцынская камісія адмовіла яму. Шэсць разоў на працягу першых дзён мабілізацыі ўрачы паўтаралі сваё рашэнне. У сёмы — не змаглі. На гэты раз Усевалад Мікалаевіч дабіўся накіравання ў Пінскую флатылію, дзе атрымаў назначэнне на пасаду камандзіра флоцкага паўэкіпажа. Тут, у своеасаблівым размеркавальным пункце флатыліі, у тыя дні знаходзілася многа маракоў, якія чакалі назначэння: былі і толькі што прызваныя, і тыя, хто пабываў ужо ў баях, і з каманд загінуўшых караблёў. Людзі тут увесь час мяняліся, а трэба было не толькі размяркоўваць іх па часцях і караблях, але і вучыць ваяваць на сушы, з улікам усяго новага, што ўнесла вайна. Камандаваць флоцкім паўэкіпажам было нялёгка. Але Дабржынскі паспяхова выконваў ускладзеныя на яго абавязкі. Многія, прайшоўшы паскораны курс навучання ў паўэкіпажы, сталі ўмелымі разведчыкамі, кулямётчыкамі, знішчальнікамі танкаў. Карабельныя артылерысты навучыліся страляць з палявых гармат і мінамётаў. З такіх маракоў, якія авалодалі майстэрствам бою на сушы, і быў сфарміраваны атрад, што вельмі хутка накіравалі на аўтамашынах да Асцёра. У распараджэнні атрада былі процітанкавыя і зенітныя гарматы на механічнай цязе.

На досвітку 24 жніўня атрад маёра Дабржынскага, які налічваў крыху больш чым сотню байцоў, прыбыў у раён Асцёра і заняў абарону на левым беразе Дзясны. Процітанкавыя гарматы і мінамёты маёр загадаў паставіць па абодва бакі моста на левым беразе, таму што тут было больш зручна замаскіравацца, каб весці агонь цераз раку, застаючыся недаступнымі для нямецкіх танкаў. Але камандзір атрада не ведаў дакладных даных аб саставе сіл праціўніка, якія падышлі да Асцёра з акунінаўскага плацдарма на працягу ночы з 23 на 24 жніўня. Таму ён паслаў у разведку семярых чырванафлотцаў пад камандаваннем старшыны другой стацці І.Шафранскага. Разведчыкі былі ўзброены аўтаматамі, ручным кулямётам, гранатамі і бутэлькамі з гаручай сумессю. Перад імі была пастаўлена задача: лесам выйсці да дарогі Акунінава—Асцёр, устанавіць састаў, а таксама размяшчэнне сіл праціўніка і з надыходам цемнаты вярнуцца ў атрад.

На працягу дня 24 жніўня невялікія групы нямецкіх аўтаматчыкаў пад прыкрыццём артылерыі і танкаў чатыры разы спрабавалі сходу прарвацца да моста, але кожны раз, нарваўшыся на заслону артылерыйскага, мінамётнага, кулямётнага і аўтаматнага агню маракоў, адыходзілі на зыходныя пазіцыі, якія знаходзіліся за 4-5 кіламетраў ад Дзясны. Ацэньваючы дзеянні праціўніка, Дабржынскі зрабіў вывад, што іх дзённыя атакі з'яўляліся ўсяго толькі разведкай боем з мэтай высвятлення саставу яго атрада і сістэмы абароны моста.

Пакуль атрад адбіваў варожыя атакі, разведчыкі пад камандаваннем Івана Максімавіча Шафранскага выконвалі пастаўленую перад імі задачу. Ім удалося разведаць месца знаходжання агнявых пазіцый нямецкіх батарэй, замаскіраваных танкаў, бронемашын. Да надыходу цемры быў яшчэ час, і Шафранскі вырашыў паслаць да Дабржынскага аднаго сувязнога з гэтымі звесткамі, а астатнім разведчыкам працягваць назіранні. Рашэнне аказалася правільным: ім удалося ўстанавіць колькасць жывой сілы і колькасць баявой тэхнікі праціўніка. Выканаўшы задачу, з надыходам цемры, група часта

ЁСЦЬ ПЫТАННЕ!

ДЗЕ ЛЕПШ НАБЫВАЦЬ АЎТАДЭТАЛІ?

"У сваёй рубрыцы вы ўжо расказвалі, дзе лепш купіць машыну. Хацелася б ведаць тое самае, толькі пра аўтадэталі.

Д.СТРЭЛЬЧАНКА, г.Мінск".

Структура рынку аўтадэталяў і запасных агрэгатаў больш складаная, чым структура рынку аўтамабіляў. Аўтадэталямі таксама гандлююць оптам заводы-вытворцы. Тэарэтычна можна паехаць, каб праз аддзел збыту зусім легальна купіць оптам неабходныя дэталі, затым адну пакінуць сабе, а астатнія прадаць. Але гэта дастаткова складаны шлях, і на практыцы прыватныя аўтаўладальнікі яго не выбіраюць.

Больш зручна звярнуцца на аптовы склад, які забяспечвае сетку мясцовых магазінаў і рыначных гандляроў. У іх можна знайсці тэлефон бліжэйшага сховішча. З прыватнай асобай з-за адной дэталі склад, хутчэй за ўсё, не стане займацца, але невялікую аптовую партыю можа прадаць. Кошт будзе прыкладна на 15 працэнтаў вышэйшы, чым заводскі.

Наступная ступень — невялікі аўтарынак. Звычайна такія рынкі ўзнікаюць каля аўтамагазінаў, куды з'язджаюцца латочнікі. Тут нацэнкі складуць 25—30 працэнтаў.

Лепш буйныя рынкі, дзе адначасова гандлююць сотні латочнікаў. Тут усё танней, чым на дробным рынку: нацэнка 15-20 працэнтаў.

Яшчэ лепш купляць у спецыялізаваных магазінах "Аўтазапчасткі". Як правіла, гэта невялікія гандлёвыя кропкі, і нацэнка тут невялікая: 10-12 працэнтаў.

Палаткі і латкі ўздоўж магістралей больш разлічаны на чалавека, які апынуўся ў цяжкім становішчы і не будзе асабліва спрачацца з-за кошту. Не да спрэчак, калі нечакана выцекла масла ці "паляцеў" рэмень генератара, а ў запасе з сабой нічога не аказалася. Вось тут максімальныя цэны, якія могуць даходзіць да 300 працэнтаў у параўнанні з заводскай цаной. Падбор тавараў у гэтых палатках адпаведны: рамяні, масла, свечкі, тасол. Але ў экстрэмальнай сітуацыі, калі машына стала, а ехаць трэба, латок з краю дарогі — гэта ўсё ж выратаванне.

І апошняе — гэта свабодны рынак: гандлююць аўтадэталямі прыватныя асобы па аб'явах у газетах. "Накрутка" тут таксама максімальная і даходзіць да 300 працэнтаў. І гэта катэгорыя прадаўцоў звычайна разлічвае на чалавека ў цяжкім становішчы. Па аб'яве можна набыць самыя дэфіцытныя дэталі, але будзьце гатовыя да таго, што заплаціць за іх прыйдзецца ў тры разы даражэй.

ПАШТАЛЬЁНЫ– "НАВОДЧЫКІ"?

"Вярнуўшыся з працяглай камандзіроўкі, убачыў, што мая паштовая скрынка літаральна забіта не толькі карэспандэнцыяй, але і ўсялякай рэкламай. Ад'язджаючы, я пакінуў заяву, каб газеты мне часова не прыносілі. Бо вядома, што перапоўненая паштовая скрынка — сігнал для зладзеяў: маўляў, гаспадары ў ад'ездзе. Цікава, ці будуць у выпадку крадзяжу работнікі пошты несці юрыдычную адказнасць як "наводчыкі"?

М.ХАРУЖА, г.Мінск."

На Мінскім галоўпаштамце нам адказалі, што ў выпадку абрабавання кватэры паштовыя работнікі за трэціх асоб, г.зн. за злачынцаў, адказнасці несці не збіраюцца, таму што пакараць іх можна толькі за недастаўку карэспандэнцыі. Ды і артыкула такога ў нашым заканадаўстве проста няма.

Мы ж раім — у выпадку ад'езду ключ ад паштовай скрыні пакідаць суседзям. У такой сітуацыі гэта самае простае выйсце са становішча. Ці самі прыдумайце што-небудзь, а кемлівасцю, як вядома, нашы людзі не абдзелены.

АКЦЁР – ЗАЎСЁДЫ АКЦЁР

"Доўгі час я працаваў акцёрам, пакуль у мінулым годзе не страціў нагу ў аўтамабільнай катастрофе. Можа быць, ёсць дзе-небудзь тэатр, у якім я мог бы займацца сваім рамяством, нягледзячы на інваліднасць?

А.ШУБТА, г.Мінск."

Наколькі нам вядома, толькі ў Маскве існуе той тэатр, які вам патрэбен. Гэта "Тэатр дзядзечкі Эдуарда". У яго трупе звыш 20 акцёраў, большасць з якіх могуць рухацца толькі ў калясках ці на мыліцах. Ён дзейнічае на базе Усерасійскага таварыства сляпых (вул.Кедусінена, 19а). У яго рэпертуары ёсць, напрыклад, п'еса Ф.Гарсіі Лоркі "Дом Бернарды Альбы". Рыхтуецца да пастаноўкі адной з маленькіх трагедый А.Пушкіна "Баляванне у час чумы".

МУСУЛЬМАНСКІ СТЫЛЬ

"Чаму ў большасці мусульманскіх народаў цюбецейкі круглыя, а узбекаі носяць квадратныя?

П.КАЛІГІН, Орша."

Перш-наперш, існуюць жаночыя цюбецейкі і мужчынскія. Ва Узбекістане, як і ва ўсім свеце, жанчыны любяць прыгожа апранацца і таму мадыфікацый жаночых цюбецеек больш. Увогуле існуюць некалькі тыпаў цюбецеек: сурхандар'інская, бухарская і чустская (ферганская), якія маюць розныя формы. Самая папулярная — чустская, упрыгожаная нацыянальным арнаментам. Такая цюбецейка, калі яе скласці, нагамінае крылы птушкі. Паводле старадаўніх паданняў, існуе сувязь паміж межамі цюбецейкі і птушкай Семург з усходняй легенды.

ЧЗ

СУПРАЦЬ СНІДу – З ВАКЦЫНАЙ

Паводле звестак Сусветнай арганізацыі аховы здароўя, яна збіраецца правесці масавыя выпрабаванні на людзях дзвюх вакцын супраць СНІДу.

Праверку эфектыўнасці вакцыны плануецца распачаць у Тайландзе, Бразіліі і ва Уругваі.

ЗАБОЙСТВА ДАЧКІ

У Страсбургу пачалося расследаванне, звязанае з забойствам 15-гадовай турэцкай дзяўчынкі.

У забойстве абвінавачваюцца яе бацька, родны і стрыечны браты. Паводле паказанняў бацькі, ён забіў дачку за тое, што яна пакахала француза і збегла з ім у Францыю без бацькоўскага благаславення. На думку бацькоў, іх дачка заплямiла гонар сям'і.

НАПАЛІ НА СЛЕД

Паліцыя Тайланда знайшла дзве скрыні з каштоўнасцямі.

Каштоўнасці, на іх думку, з'яўляюцца часткай тых скарбаў, якія 5 гадоў таму былі выкрадзены ў кіраўніка Саудаўскай Аравіі з яго палаца.

СЕКС–БІЗНЕС "ЗАМАРОЖАНЫ"

У Нью-Йорку ўведзена тэрміновая забарона на развіццё секс-бізнесу.

Указам гарадскіх улад на працягу года забараняецца адчыняць новыя секс-магазіны, публічныя дамы, парнатэатры і іншыя ўстановы, якія маюць дачыненне да гэтай прыбытковай галіны.

"ХІТ" РЫМСКАГА ПАПЫ

Папа Рымскі Іаан Павел ІІ выпусціў дыск з запісамі сваіх малітваў.

І па попыту, як высветлілася, пабіў усе рэкорды зорак поп-музыкі, у тым ліку і цудоўнай Мадонны.

НА КІНАФЕСТЫВАЛІ ЎСЁ СПАКОЙНА

На гэты раз кінафестываль у Егіпце, на якім прысутнічалі палітыкі і кіназоркі з Амерыкі, Расіі, Польшчы, Германіі, абышоўся без "ЧП".

У мінулым годзе правядзенне аналагічнага мерапрыемства спрабавалі сарваць мусульмане, якія палічылі, што прадстаўленыя на фестывалі фільмы зневажаюць іх веру.

"ЦУД НЯВІННАСЦІ" ЛОЛАБРЫДЖЫДЫ

Джына Лолабрыджыда адкрыла гледачам яшчэ адзін бок свайго таленту.

Апрача кіно, актрыса прафесійна займаецца фатаграфіяй, жывапісам, скульптурай. Пацвярджэннем таго стаў і нядаўні выхад фотаальбома "Цуд нявіннасці", над якім Лолабрыджыда працавала 14 гадоў. Паводле ацэнак спецыялістаў, ён прынёс кіназорцы славу фотамайстра.

"БІТЛЗ" ЗАЎСЁДЫ Ў ЦАНЕ

Першы запіс "Бітлз" на радыё прададзены з аўкцыёна за 17200 даляраў.

Яго набыў мадрыдскі шоу-бізнесмен. Песня "Love Me Do" прагучала па "Радыё Люксембург" у 1963 годзе. Выступленне стала пачаткам шляху маладой ліверпульскай чацвёркі да славы і поспеху.

СЦІНГ ЯШЧЭ БОЛЬШ ПАПУЛЯРНЫ

Новы альбом Сцінга "Fields Of Gold" з яго лепшымі хітамі ўзняў спевака яшчэ на адну прыступку папулярнасці.

У альбом увайшла і новая песня "When We Dance", якая паспела заваяваць Сцінгу поспех у сусветнай аўдыторыі меламанаў.

ДЗЕЦІ І МЫ

Душа стварае прыгажосць

Апошнім часам усё большая колькасць людзей звяртаецца да Бога. Хтосьці знаходзіць у веры спакой і ачышчэнне, нехта — сэнс жыцця, а ёсць і такія, хто слепа кіруецца модай... Але ўсе яны абавязкова сустракаюцца ў храме з выявамі Хрыста, Багародзіцы і шматлікіх святых. Аднак далёка не кожны можа адказаць на пытанне, адкуль з'явіліся ў царкве тыя іконы і вобразы, якія з'яўляюцца неад'емнай часткай службы, і што ўяўляе сабой наш сучасны беларускі іканапіс. Ці існуе ён наогул?

Імёны старадаўніх іканапісцаў Андрэя Рублёва і Феафана Грэка чулі, напэўна, усе. Але гэта — у Расіі. На Беларусь жа іканапіс прыйшоў з Кіева, у часы Еўфрасінні Полацкай, якую лічаць нябеснай заступніцай Беларускай зямлі. У гады Савецкай улады пісаць іконы лічылася амаль што крымінальным. А калі ўзгадаць, у якой колькасці вывозіліся іконы за мяжу, дадаўшы сюды яшчэ тую ідэалогію, пабудаваную на выхаванні пакалення атэістаў, — можна толькі здзіўляцца, што гэтае старажытнае мастацтва захавалася наогул. Але знайшліся моцныя духам, што вытрымалі шматлікія выпрабаванні, дачакаўшыся светлых часоў.

Мінская школа іканапісу была створана ў 1990 годзе. І першымі навучэнцамі (што наведвалі на той час розныя нядзельныя школы) зрабіліся ў асноўным дзеці ва ўзросце васьмі гадоў і крыху старэйшыя, але былі і дарослыя. Спачатку ўсе яны займаліся ў даволі добрым ЖЭСаўскім памяшканні, і будучыня ўяўлялася ім тады зусім бязвоблачнай. Аднак, у рэшце рэшт, са школы запатрабавалі грошы, якіх у яе не было, — і юныя мастакі перасяліліся ў невялічкую кватэрку, дзе напачатку вочы "лашчылі" хіба што голыя сцены. Але сваё існаванне школа не спыніла... Мне захацелася даведацца, што ж так вабіць маладых людзей і тым больш дзяцей да гэтага надзвычай складанага мастацтва — бо той, хто малюе ікону, павінен адчуваць яе душою. Пра гэта я і запытаўся ў першага выкладчыка школы Вячаслава Шугалы.

— Перш-наперш, павінна быць вялізнае жаданне пазнаць рэчаіснасць і ўменне адчуць яе, — паведаміў ён. — Лепш за ўсё гэта атрымліваецца ў дзяцей пасля дзесяці гадоў, калі яны пачынаюць ужо асэнсоўваць жыццё, імкнуцца да ўласнага духоўнага развіцця. Іконы, намаляваныя імі, выглядаюць больш шчыра, чым у старэйшых мастакоў, бо пачуцці ў такім узросце святлейшыя, чым у дарослых... Акрамя рэалізацыі пэўных здольнасцей, нашыя навучэнцы знаходзяць тут сабе сапраўдных сяброў, усе яны веруючыя і шчыра імкнуцца да Бога. Зрэшты, да іконы чалавек прыходзіць рознымі шляхамі. Ёсць, напрыклад, людзі, якія адчуваюць моцную незадаволенасць жыццём, спрабуюць адшукаць сэнс уласнага існавання. Такім наша школа, лічу, вельмі дапамагае...

— А дзе можна купіць вашыя іконы? — пацікавіўся я.

— У продажы іконы навучэнцаў не з'яўляюцца, убачыць іх можна толькі на выставах, адна з якіх, дарэчы, была арганізавана ўвосень у Музеі дзіцячай творчасці. Пакуль што нашыя іконы не асвячаюцца ў царкве, але ў будучыні мы, безумоўна, будзем гэта рабіць. У "перспектыўных планах" — таксама разнастайная дабрачынная дзейнасць, збіраемся рэстаўрыраваць і афармляць храмы. Калі-небудзь мяркуем увесці ў школе 5—6-гадовае навучанне, але сёння гэта немагчыма — няма ні грошай, ні памяшкання... Між іншым, нашая школа — першая і адзіная ў Мінску, ды вядома, што адразу нічога не бывае...

— Так, асноўная наша праблема — адсутнасць належных умоў, недахоп, так бы мовіць, "творчай плошчы", — пацвердзіў словы свайго калегі другі выкладчык школы Георгій Сутулін, які працуе тут са студзеня 94-га года. — Аптымальны варыянт адначасовага навучання — 7 чалавек, а класаў няма. На жаль, мы не маем ні бібліятэкі, ні патрэбных кніг, ды і грошай таксама не хапае, хоць яны і не самае галоўнае. Вельмі разлічваем на Кірыла-Мяфодзіеўскае брацтва, дзе адкрыты рахунак, да якога мы таксама маем дачыненне. А з часам яшчэ, акрамя іканапісу, мяркуем займацца і рознымі відамі прыкладнога мастацтва — трэба адраджаць тое, што страцілі...

Сёння памяшканне школы іканапісу месціцца ў невялікай двухпакаёвай кватэры, прыгожа аформленай даволі цікавымі творамі мастака Віталя Чарнабрысава, які спрабуе выразіць сябе праз так званае "наіўнае мастацтва". Мне чамусьці падумалася, што такімі малюнкамі было б выдатна ўпрыгожваць дзіцячыя кніжкі... І ад ягоных, і ад дзіцячых твораў, што я там убачыў, узнікае пачуццё надзвычайнай шчырасці і чысціні. Памятаеце, як казаў сусветна знакаміты кампазітар Глінка: "Каб стварыць сапраўдную прыгажосць, трэба самому быць чыстым душою". Напэўна, і ў выкладчыкаў, і ў навучэнцаў школы іканапісу душы менавіта такія...

Мікалай ЦЯПЛОЎ.

ПАМЯЦЬ

"Жыццё чалавечае — імгненне ў вечнасці, а памяць людская вечная", — гаворыць нам народная мудрасць.

Вельмі многае па ўвекавечанню памяці загінуўшых робіцца ў Бярозаўскім раёне. Ініцыятарам гэтай высакароднай справы з'яўляецца старшыня Таварыства аховы помнікаў гісторыі і культуры Аляксандр Мікалаевіч Алексяюк. Толькі нядаўна тут адрэстаўрыраваны могілкі часоў Першай сусветнай вайны, у народзе празваныя "аўстрыйскімі". На тэрыторыі раёна ўстаноўлены памятны знак на Броннай Гары — месцы расстрэлу фашыстамі 50 тысяч грамадзян яўрэйскай нацыянальнасці, помнік загінуўшым у Афганістане.

Фота Эдуарда КАБЯКА, БЕЛІНФАРМ.

з гісторыі Беларусі

ФЛАТЫЛІЯ

спынялася і прыслухоўвалася, з падвоенай асцярожнасцю абыходзячы падазроныя месцы, вяртаючыся ў атрад. Раптам аўтаматная чарга парушыла лясную цішыню, узляцела асвятляльная ракета. У святле гэтай ракеты група ўбачыла замаскіраваныя нямецкія танкі, бронетранспарцёры і матацыклы. Іван Максімавіч зразумеў, што яны наткнуліся на засаду, немцы іх высачылі, і ўпотай прайсці не ўдасца. Трэба прарывацца скрозь варожую засаду. А гітлераўцы ўжо беглі да іх з усіх бакоў. Адусюль чуліся аўтаматныя і кулямётныя чэргі. Разведчыкі адкрылі агонь у адказ. Адстрэльваючыся нахаду з ручнога кулямёта і аўтаматаў, адбіваючыся ад матацыклаў і танкаў гранатамі і бутэлькамі з гаручай сумяссю, маракам удалося вырвацца з засады. Але немцы не думалі іх адпускаць да сваіх. Яны ўпарта праследавалі разведчыкаў, ішлі за імі па пятах. Матрос Сямашка зразумеў, што ўцячы ад праследавання праціўніка ім не ўдасца. Узяўшы у раненага таварыша ручны кулямёт і крыкнуўшы Шафранскаму, каб той адыходзіў з усімі ў атрад, матрос заняў абарону ля дрэў. Падпусціўшы праследвальнікаў бліжэй, Сямашка даў па іх трапную чаргу. Гітлераўцы адказалі яму ўраганным агнём. Завязалася жорсткая перастрэлка. Калі ў апошнім кулямётным дыску скончыліся патроны, Сямашка ўзяўся за аўтамат і працягваў страляць па праследвальніках. Але хутка скончыліся патроны і ў аўтамаце. Калі ён замаўчаў, немцы, зразумеўшы, што ў разведчыка скончыліся патроны, кінуліся да яго, каб узяць жывым у палон. Але як толькі яны падбеглі да яго зусім блізка, пачуўся выбух. Трыма гранатамі, якія Сямашка паспеў звязаць разам, ён падарваў сябе і акружыўшых яго ворагаў.

Выслухаўшы даклад Шафранскага, маёр зразумеў, што сотні маракоў, якая знаходзілася ў яго распараджэнні, цяжка будзе стрымаць націск ворага, сілы якога перавышалі ў многа разоў. І ўсё ж трэба было любой цаной утрымаць мост у сваіх руках да падыходу савецкіх войск, якія прыбудуць да Асцёра не раней, чым да сярэдзіны 25 жніўня. З надыходам цемры Дабржынскі скрытна пераправіў байцоў на правы бераг Дзясны і размясціў іх паўкругам уздоўж абочын дарогі, якая вяла да моста. Артылерыю ён пакінуў на левым беразе. Яна павінна была з пачаткам варожай атакі весці абарончы агонь па дарозе, адсякаючы пры гэтым варожую пяхоту ад танкаў і бронемашын. На досвітку 25 жніўня, пасля артылерыйскай падрыхтоўкі, праціўнік аднавіў наступленне, спрабуючы з ходу ўзяць мост. Калі варожыя танкі і аўтаматчыкі параўняліся з месцам засады маракоў, яны былі сустрэты гранатамі і бутэлькамі з гаручай сумессю. Узводы, размешчаныя на флангах, адкрылі кулямётны і аўтаматны агонь. Імкнучыся любой цаной захапіць мост цераз Дзясну, праціўнік увёў у бой рэзервы. Да ўезда на мост ён сцягнуў амаль усе свае сілы для рашаючага ўдару, не звяртаючы ніякай увагі на флангі. У гэты момант Дабржынскі загадаў маракам контратакаваць ворага. На гітлераўцаў, нечакана для іх саміх, з абодвух флангаў рынуліся маракі. З правага фланга іх вёў у атаку сам камандзір атрада. Немцы не вытрымалі дружнага націску маракоў і, думаючы, што наступае вялікая групоўка савецкіх войск, хутка пачалі адыходзіць да лесу, кідаючы на полі бою падбітую тэхніку, забітых і параненых. Праследуючы ворага, маракі заўважылі кінутую разлікам, батарэю 37мм калібру, якая стаяла на агнявых пазіцыях у хмызняку. Сярод матросаў знайшліся артылерысты. Развярнуўшы гармату, яны адкрылі флангавы агонь па ўцякаючых немцах. Да самага лесу байцы атрада праследавалі ворага. Затым Дабржынскі, разумеючы, што праціўнік можа апамятацца, сабрацца з сіламі і контратакаваць, загадаў усім вярнуцца на зыходныя пазіцыі. Перамога каштавала атраду вельмі дорага: кожнага чацвёртага не далічыліся ў страі. Камандзір атрада загадаў эвакуіраваць раненых у тыл, а забітых пахаваць у брацкай магіле на беразе Дзясны. Хутка маёру далажылі, што вярнуўся матрос Лебедзеў, паранены ў руку. Стоячы перад камандзірам, ён заявіў, што яго рана не такая ўжо страшная, каб ехаць лячыць яе за край свету, у той час як яго таварышы змагаюцца з ворагам. Хоць ён зрабіў дрэнна, пакінуўшы санітарны поезд, парушыўшы тым самым воінскую дысцыпліну. Дабржынскі дараваў яму гэты праступак і дазволіў застацца ў атрадзе, які на працягу ўсяго дня, 25 жніўня, працягваў адбіваць атакі ворага. Доўгачаканая дапамога прыйшла толькі на досвітку 26 жніўня. Да гэтага часу ў атрадзе маёра Дабржынскага ў страі заставалася толькі невялікая жменька байцоў. Калі савецкія армейскія часці прыбылі да Асцёра, яны здзівіліся і не маглі паверыць у тое, што такі невялікі атрад змог больш як суткі ўтрымліваць мост і, да таго ж яшчэ, умудрыўся контратакаваць варожую групоўку, якая рвалася да Дзясны. Па просьбе сухапутнага камандавання атрад маракоў да 5-га верасня заставаўся ў раёне Асцёра і вёў разведку, здабываючы каштоўныя звесткі пра праціўніка.

Да сярэдзіны верасня 1941 г. змяніць становішча на франтах на сваю карысць савецкім войскам не ўдалося. Перавага заставалася на баку праціўніка. Аднак, удасканальваўся і баявы вопыт маракоў Пінскай ваеннай флатыліі. Фарсіраваўшы Дзясну ля Чарнігава і Асцёра, нямецкія войскі развівалі наступленне ў агульным напрамку на Нежын, стварыўшы сур'ёзную пагрозу войскам правага фланга Паўднёва-Заходняга фронту, якія непасрэдна абаранялі Кіеў. Камандаванне Кіеўскага ўмацаванага раёна імкнулася затрымаць варожыя войскі на рубяжы Асцёр—Нежын, каб выйграць час для арганізаванага адводу войск з Кіева. З гэтай мэтай на дадзены рубеж былі накіраваны часці, якія адышлі з міжрэчча Дняпра і Дзясны, а таксама дывізія пагранвойск і два бранепоезды. Аднак уначы 14 верасня перадавыя атрады танкавых і механізаваных войск праціўніка, якія фарсіравалі Дзясну ля Асцёра, перарэзалі чыгуначную лінію Нежын—Кіеў і выйшлі ў раён Гогалева. Тым самым адыход да Кіева двум савецкім бранепаяздам быў адрэзаны. Сухапутнае камандаванне знайшло выйсце з узнікшай сітуацыі. Успомніўшы пра атрад маёра Дабржынскага, яно паставіла перад імі задачу: разам з сухапутнымі войскамі любой цаной знішчыць передавыя атрады ворага, якія прарваліся да Гогалева, і выйсці да чыгункі. Усевалад Мікалаевіч і начальнік штаба капітан Яўменаў разам з камандзірамі батальёнаў і рот сухапутных войск распрацавалі план дзеянняў, сутнасць якога заключалася ў наступным: улічваючы, што праціўнік не паспеў яшчэ ўмацаваць захопленую тэрыторыю рэзервамі, тэрмінова пачаць наступленне і сумеснымі сіламі выбіць ворага з раёна Гогалева, а таксама заняць участак чыгункі ля станцыі Бобрык і надзейна ўтрымліваць да адыходу браняпаяздоў.

На досвітку 15 верасня пачалося наступленне маракоў пры падтрымцы палявой артылерыі і сухапутных войск Паўднёва-Заходняга фронту. Немцы аказалі жорсткае супраціўленне. Па меры набліжэння маракоў да чыгункі яны ўводзілі ў бой усё больш і больш артылерыі і мінамётаў, з-за чаго атрад нёс значныя страты. Тады Дабржынскі сканцэнтраваў у адзін ударны кулак тры сухапутныя роты, якія імклівым кідком занялі чыгунку і развілі наступленне ўздоўж яе. Нямецкія перадавыя атрады, якія выйшлі да Гогалева, паступова адышлі за чыгунку, таму што ўбачылі ў дзеяннях савецкіх войск пагрозу абыходу іх з фланга. Да канца дня 15 верасня патрэбны ўчастак чыгункі быў поўнасцю ачышчаны ад ворага. Аднак, маракоў чакалі новыя цяжкасці і выпрабаванні. Нягледзячы на вялікія страты ў асабовым саставе, ім трэба было не дапусціць прарыву праціўніка ў напрамку Гогалева і Барыспаля, да якога адыходзілі з Кіева войскі Паўднёва-Заходняга фронту.

16—18 верасня варожыя аўтаматчыкі пад прыкрыццем танкаў і бронемашын, неаднаразова пачынаючы ўсё новыя і новыя атакі, спрабавалі прарвацца з боем на Гогалеў і Барыспаль, але кожны раз натыкаліся на рашучае супраціўленне савецкіх маракоў. Усе іх атакі заканчваліся няўдачай. Але і маракі за кожную адбітую атаку расплачваліся сваім жыццём. Пасля ранішняга бою 18 верасня ў атрадзе засталося менш як трэць асабовага саставу. Заканчваліся боепрыпасы і прадукты харчавання. Гітлераўцы пачалі новую атаку. Пад прыкрыццем танкаў і артылерыі яны пачалі наступленне з поўначы. Сабраўшыся з апошнімі сіламі, маракі падпусцілі ворага на блізкую адлегласць, а затым кінуліся ў контратаку. Завязалася жорсткая, кровапралітная схватка, у выніку якой праціўнік, не вытрымаўшы націску савецкіх маракоў, адышоў на зыходныя пазіцыі. Але і маракі заплацілі за сваю перамогу вельмі дарагой цаной. На полі бою палягла большая частка іх таварышаў па зброі. Сярод забітых быў і іх бясстрашны камандзір маёр Усевалад Мікалаевіч Дабржынскі. У жывых засталося толькі дваццаць сем маракоў, якія пад камандаваннем капітана Яўменава вечарам 18 верасня адышлі разам з сухапутнымі часцямі да Барыспаля, каб у далейшым прадоўжыць барацьбу з ненавісным ворагам, адпомсціць яму за смерць сваіх таварышаў і мужнага, бясстрашнага камандзіра.

Кароткі, але яркі след у гісторыі баявой дзейнасці Пінскай ваеннай флатыліі летам-восенню 1941 г. пакінуў атрад маракоў пад камандаваннем маёра Дабржынскага. У жнівеньскіх і вераснёўскіх баях 1941 г. камандзір атрада яшчэ раз практычна даказаў, што ваяваць трэба перш за ўсё ўменнем, а не колькасцю. Нездарма атрад маракоў Пінскай флатыліі накіроўвалі на тыя ўчасткі фронту, дзе не маглі спыніць ці затрымаць на некаторы час ворага сухапутныя войскі. Маракі флатыліі паказалі сябе ў гэтых баях здольнымі паслядоўнікамі ваеннага майстэрства рускага і савецкага флатоў.

Рубрыку вядзе доктар гістарычных навук, прафесар Мікола КУЗНЯЦОЎ.

КУР'ЕР "ЧЗ"

Хрыстос прызямліўся ў... Доме літаратара

29 лістапада ў Доме літаратара адбыўся спектакль-містэрыя па матывах рамана Караткевіча "Хрыстос прызямліўся ў Гародні".

Перад паказам яго пастаноўшчык Юрый Царэнка выступіў з прамовай. Ён сказаў, што ў гэтым творы рэжысёры убачылі нешта блізкае да сярэдневяковых дзействаў-містэрый.

— Ажыццявіў пастаноўку народны тэатр "Жывое слова" Мінскага педагагічнага універсітэта, якому споўнілася ўжо 29 год.

Мікалай ВАСІЛЕЎСКІ.

Тэлефон– выратавальнік

Незвычайны тэлефон даверу з'явіўся нядаўна ў Гродна. Набраўшы нумар 45-47-95, кожны гараджанін можа паскардзіцца на цяжкасці жыцця, падзяліцца сваімі праблемамі і атрымаць добразычлівую параду. Але гэта палова справы. Ля тэлефона, што ўстаноўлены ў гарадскім цэнтры псіхалагічнай дапамогі моладзі, працуюць прафесійныя псіхатэрапеўт, псіхіятр, сацыяльны педагог, псіхолаг. І калі адчуваюць, што абаненту патрэбна дапамога — прызначаецца асабістая сустрэча.

Такім чынам, вырашыцца ў горадзе вельмі актуальная праблема. Не кожны чалавек асмеліцца звярнуцца па псіхалагічную дапамогу да медыкаў, не кожны нават разумее, што такая дапамога яму патрэбна. Тэлефон-выратавальнік дапамагае маладым людзям пераадолець гэты бар'ер. Дарэчы, звоняць па тэлефоне даверу не толькі гродзенцы, але і жыхары суседніх Літвы і Польшчы.

Быць ці не быць заказніку

Стварыць дзяржаўны ландшафтны заказнік на тэрыторыі Ліпічанскай пушчы — з такой прапановай выступіў Гродзенскі абласны камітэт аховы прыроды.

Паводле задумкі, у заказнік павінны ўвайсці прыбярэжныя лясы Нёмана і Шчары агульнай плошчай каля 50 тыс. га.

Пакуль прапанову падтрымалі толькі дэпутаты Дзятлаўскага райсавета. Народныя ж абраннікі двух іншых раёнаў, на тэрыторыі якіх знаходзіцца пушча (Мастоўскага і Шчучынскага) вагаюцца. Без энтузіязму паставілася да гэтага і абласное аб'яднанне лясной гаспадаркі.

Між тым, пакуль ідуць спрэчкі, Ліпічанская пушча — адзін з самых маляўнічых куткоў прыроды на Гродзеншчыне — можа і не захавацца для нашчадкаў.

Лілія АСТРАВЕЦКАЯ.

КУЛЬТУРНЫ АДПАЧЫНАК

ТЭАТР МУЗЫЧНАЙ КАМЕДЫІ

9 снежня. Г.Даніцэці. "Viva la Mamma!"

Камічная опера ў 2-х дзеях пра жыццё тэатра. Толькі для дарослых.

ТЭАТР-СТУДЫЯ КІНААКЦЁРА

6,7 снежня. Ю.Оснас. "Нябачны сябра".

У спектаклі ўдзельнічаюць два вядомыя акцёры — Аляксандр Ткачонак і Любоў Румянцава. П'еса пастаўлена паводле перапіскі вядомага кампазітара Чайкоўскага з невядомай жанчынай. Яны ніколі не бачыліся, але кахалі адзін аднаго, і іх сумеснае жыццё праходзіць у пісьмах.

ДОМ АФІЦЭРАЎ

6 снежня.

Сольныя канцэрты лаўрэата міжнародных конкурсаў, поп-зоркі беларускай эстрады Іны Афанасьевай пры ўдзеле шоу-групы Аляксандра Шабаліна, артыста эстрады і кінапарадыста Георгія Волчака. Вас чакае 100 хвілін смеху, песень і танцаў!

БЕЛДЗЯРЖФІЛАРМОНІЯ. Канцэртная зала

8 снежня.

Дзяржаўны ансамбль танца Рэспублікі Беларусь. Кіраўнік Валянцін Дудкевіч. Канцэртная праграма "Карагод сяброў".

Падрыхтавала Ганна МАСЛЯКОВА.

ПЕРАПІСКА

Пра сябе: 46/165, па гараскопу Блізняты, удава, сімпатычная, добрая, спагадлівая, без шкодных звычак, адукацыя вышэйшая, матэрыяльна незалежная, добрая гаспадыня.

Пісаць на адрас: г.Віцебск–15, п/п № 826574".

"Пазнаёмлюся з жанчынай да 35–ці гадоў, далікатнай і простай. Пра сябе: 35/165, добры, люблю ўтульнасць і спакой.

Пісаць на адрас: 225320, г.Баранавічы, вул. Халасцякова, д.48 Генадзю Пятровічу".

Шукаю сяброў

"Хачу знайсці добрых і надзейных сяброў, якія б маглі зразумець мяне ў цяжкую хвіліну, падтрымаць у мной горы і радасці. Пра сябе: 17/168, валасы чорныя, вочы карыя. У вольны ад заняткаў час займаюся спортам, слухаю сучасную музыку, вяжу, люблю гатаваць.

Пісаць на адрас: 222431, Мінская вобл., Вілейскі р-н, в.Ілья, вул. Вілейская, 5а. Пятровай Наталлі".

"Вясёлая дзяўчына 15-ці гадоў вельмі хоча мець сапраўдных сяброў.

Дзяўчаты і юнакі 14—18 гадоў, пішыце мне! Я ўсім абавязкова адкажу.

Пісаць на адрас: 225355, Брэсцкая вобл., Баранавіцкі раён, п/а Ямічна, в. Падасоўцы, д.21. Лешык Тацяне".

"Буду рада пазнаёміцца з хлопцамі і дзяўчатамі 17—19 гадоў.

Пра сябе: 16/153/53, па гараскопу Вадалей, валасы цёмныя, вочы карыя.

Адкажу на ўсе лісты.

Пісаць на адрас: 213189, Магілёўская вобл., Кругланскі раён, п/а і в. Радча. Трыпуціну Уладзіміру".

"Тры сімпатычныя сяброўкі жадаюць пазнаёміцца з вясёлымі хлопцамі ва ўзросце 15—19-ці гадоў.

Пра нас: Тацяна, 14/165, вочы блакітныя, валасы светлыя, па гараскопу Авен.

Яўгенія, 14/167, шатэнка, вочы зялёныя, па гараскопу Блізняты.

Марына, 14/166, шатэнка, вочы карыя, па гараскопу Рыба.

Адкажам на ўсе лісты з фота.

Пісаць на адрас: 211350, Віцебская вобл., г/п Бешанковічы, вул. Чарняхоўскага, д.26, кв. 10. Марыне".

Давайце пазнаёмімся

"Пазнаёмлюся з пяшчотнай дзяўчынай ва ўзросце да 19-ці гадоў, якая ўмее кахаць, для стварэння сям'і. Вельмі хачу мець бацькам.

Пра сябе: Леанід, мастак, 19 гадоў, па гараскопу Дзева. У дадзены момант служу ў арміі.

Адрас у рэдакцыі (абанент 54)".

"Пазнаёмлюся з маладым чалавекам, прыстойным і без шкодных звычак, які [illegible] адзінокі, як і я.

Пра сябе: Наталля, 23/168, адукацыя вышэйшая, вельмі люблю музыку, добрая і клапатлівая гаспадыня, па гараскопу Стралец.

Пісаць на адрас: 231300, Гродзенская вобл., г.Ліда, да запатрабавання, п/п У–ДР № 620856".

"Адзінокі хлопец жадае пазнаёміцца з дзяўчынай, мілай з дзіцем.

Адрас у рэдакцыі (абанент 55)".

"Малады чалавек, 30/174/72, па характары добры, прыстойны, чулы, клапатлівы, без шкодных звычак, пазнаёміцца з добрай, прыстойнай дзяўчынай ва ўзросце да 30 гадоў, ростам не ніжэй за 165 см, для стварэння сям'і.

Пісаць на адрас: 247400, Гомельская вобл., г.Светлагорск, м–рн 1, д.44, кв. 8. Андрэю".

"Пазнаёмлюся з сур'ёзным, прыстойным мужчынам, [illegible]

ЦЁМНЫ БОК МЕСЯЦА

Замова ад жаночых хвароб

Залатнік, залатнічок,
Залачанечы ражок!
Сядзь на сваім месцы,
Як пан у крэсле!

Зямля

Вельмі важнае месца ў коле абрадаў, звычаяў і павер'яў нашых продкаў займала зямля і звязаная з ёю сімволіка. Гэта цалкам зразумела, бо менавіта ад зямлі, ад яе ўрадлівасці залежаў дабрабыт, а то і жыццё селяніна. У зямлі ён хаваў сваіх продкаў, духоўны, этычны патэнцыял і жыццёвы вопыт, якія ён успрымаў і перадаваў сваім нашчадкам. Таму зямля заўсёды адыгрывала вялікую ролю ў народных замовах, варажбе, чараўніцтве.

Шырока вядомы звычай: калі адбывалі на чужыну, хавалі на грудзях ці ў кішэні крыху роднай зямлі. Маўляў, калі і давядзецца памерці далёка ад бацькаўшчыны, прах усё ж будзе спачываць разам з часцінкай радзімы.

Самая страшная клятва была та, якую давалі, набраўшы ў рот зямлі. У гэтым выпадку чалавеку верылі нягледзячы ні на што! Калі ж хто спрабаваў ашукаць у час такога страшнага абраду, то ён чарнеў, як тая зямля, і неўзабаве паміраў.

Вялікіх грашовікаў зямля "не прымала": не давала ім целам спачыць, выкідвала наверх.

Было такое кранаючае паэтычнае павер'е: перад пачаткам вялікіх бед, напаследкі зямля раніцай, перад узыходам сонца, стогне. Чараўнікі альбо проста людзі чуйныя, з тонкім слыхам, могуць гэтыя стогны пачуць і загадзя прадказаць, якое менавіта няшчасце чакае народ. Калі ж стогнам дамешваецца дзіцячы плач — будзе вялікі голад, перад паморкам, эпідэміяй чуваць бы галашэнне па нябожчыках, перад вайной можна пачуць асаблівы гул як бы ад тупату мноства ног і капытоў.

Замовы ад крывацёку

1. З-пад дубу каранастага цякла Юрдань-рака: там шоў Ісус Хрыстос і святы Ілля; [illegible] ключы закрываліся, Юрдань–рака спынілася. Закрыйцеся, жылы крывавыя, [illegible]

2. Ішоў пан Езус праз Юрдань; Рака стала — і кроў станы!

3 гісторыі НЛА (айчыннай)

16.06.1948 г. лётчык—выпрабавальнік Апраксін падняў у паветра свой машыну. Прыкладна праз паўгадзіны на вышыні 10 500 м ён заўважыў "аб'ект у выглядзе агурка", які рухаўся, зніжаючыся, сустрэчным курсам. Ад яго зыходзілі назад снапы светлавых промняў. Лётчык накіраваў самалёт насустрач аб'екту. Калі адлегласць паміж імі скарацілася да 10 км, промні ад аб'екта "раскрыліся веерам" і "паралізавалі" самалёт. Пілот на нейкі час аслеп. Імгненна сапсавалася ўся электрычная частка кіравання самалётам і рухавіком. Нягледзячы на гэта, Апраксін усё ж змог пасадзіць машыну і падрабязна далажыў начальству аб здарэнні.

Гісторыя гэтая мела нечаканы працяг. Праз год, 6 мая 1949 г. Апраксін падняўся на новым самалёце для выпрабавання яго ўласцівасцей. На вышыні 10 000 м пілот нечакана убачыў аб'ект, вельмі падобны да таго, які ён сустрэў мінулым летам. Ізноў, як у страшным сне, усё паўтаралася: снапы промняў, выхад са строю электрычнай апаратуры, часовае асляпленне. У дадатак была разгерметызавана кабіна. З вялікай цяжкасцю выпрабавальніку ўдалося пасадзіць самалёт. У адпаведныя інстанцыі зноў паляцеў рапарт, і на гэтым, як часта бывае, здагадзіцца, усё "заглухла". На доўгія гады.

НЛА над Байканурам

А вось гэтая гісторыя зусім іначай асвятляе праблему НЛА. Прынамсі, мы маем прафесійны каментарый з-за мяжы НЛА, які многа тлумачыць. Піша генерал-палкоўнік А.Максімаў:

...Гэта адбылося ў канцы 70-х гадоў. У якасці старшыні Дзяржкамісіі па лётных выпрабаваннях я прыбыў з групай спецыялістаў на касмадром Байканур. У канцы мая — пачатку чэрвеня тут ужо робіцца горача, душна. І толькі адвячоркам ёсць магчымасць падыхаць свежым паветрам. Было каля 23 гадзін мясцовага часу, калі мае калегі выйшлі пагуляць у невялікі парк. Я крыху затрымаўся, бо заўважыў нейкі непарадак. Раптам пачуўся крык: "Хутчэй сюды! "Лятаючая талерка"!

Я стрымгалоў кінуўся да групы. Мільганула думка: "Нарэшце. А то гэтыя НЛА ўсё па задворках лятаюць, а на касмадроме іх ні разу не назіралі..."

Дарэчы, зараз сцвярджаюць, што ў нас тады не было аніякай інфармацыі. Была і дастаткова багатая, з кампетэнтным аналізам спецыялістаў. Вайсковыя часці атрымалі спецыяльную дырэктыву: пра ўсе выпадкі са з'яўленнем НЛА паведамляць у галоўныя інстытуты Узброеных Сіл.

"Смеццевая" інфармацыя, якая не вытрымлівала нават павярхоўнай праверкі, валам валіла, так што спецыялісты пад кіраўніцтвам Хоміча, тады падпалкоўніка, "задыхаліся". Паведамленні ішлі з розных мясцін, але толькі не з Байканура. Атрымлівалася, што НЛА, як чорт ладану, баіцца людзей кваліфікаваных.

...Калі я выбег на дамбу, то заўважыў даволі высока над гарызонтам жоўта-чырвоную "сачыўку" з выразна акрэсленым верхнім краем і размытым ніжнім. "Сачыўка" з велізарнай хуткасцю ляцела з паўднёвага захаду на паўночны ўсход, пры гэтым яна павялічвалася ў памерах. Ніжняя частка НЛА ўжо ледзь не на брыючым палёце ішла над зямлёю.

Прызнаюся, мною авалодаў нейкі жах: "Зараз канец!" І раптам дзесьці блізка да зеніту ўсё імгненна знікла. Як мне здалося, спачатку "ўвабралася" ці "размылася" ніжняя частка, а потым і верхняя.

Калі я крыху "астыў" і пачаў аналізаваць здарэнне, першае, што ўспомніў, — траса палёту НЛА пралегла з паўднёвага захаду на паўночны ўсход... Гэта ж наша любімая траса, і большасць нашых касмічных апаратаў лётаюць менавіта па ёй. Па гэтым жа напрамку ляцяць і ўсе прадметы, што, "спадарожнічаюць" апарату, выводзяцца на арбіту разам з ім. Іх даволі многа: гэта апошнія ступені ракеты-носьбіта, створкі пераходных адсекаў, розныя накрыўкі, заглушкі, стужкі і іншае.

Мы неяк падлічылі, і атрымалася, што пры адным запуску больш за 20 прадметаў рознага прызначэння скідваем з касмічных апаратаў у прастору. Гэтае смецце забруджвае космас. Цэнтры кантролю за касмічнай прасторай, як нашы, так і амерыканскія, лічаць, што зараз на нізкіх (200—800 км) арбітах круціцца аж да 7000 розных фрагментаў" з рознай адлюстравальнай здольнасцю.

Цяпер, калі гэтую інфармацыю лагічна звязаць, можна сцвярджаць, што мы назіралі "зайчык" ад аднаго з гэтых прадметаў. Большасць назіранняў НЛА адбываецца ці адвячоркам, ці на досвітку. У гэты час на зямлі сонца яшчэ не ўзышло, а на вышыні 200-800 км яно ўжо свеціць, і яго промні "падсвечваюць" усё "смецце", якое знаходзіцца на гэтым участку арбіты. Рэчы, якія мы "скідваем", у большасці сваёй зроблены з тытану ці алюмініевых сплаваў і маюць добрую адлюстравальную здольнасць. Часцей за ўсё гэта часткі абалонак цыліндрычнага, канічнага ці шаравога профілю. Атрымліваецца своеасаблівая гульня з "пусканнем зайчыкаў" на цёмны бок Зямлі.

У атмасферы заўсёды дастаткова вадзяной пары, пылу, газаў, на якіх гэтыя "зайчыкі" ўзнаўляюцца. Хуткасць жа можа быць самай рознай. Звычайна аб'ект на такой вышыні можа знаходзіцца ў полі зроку ад 5 да 8 хвілін. Але "зайчык" можа мець практычна любую хуткасць у залежнасці ад восі і хуткасці ўласнага вярчэння "люстэрка". Таму і могуць назірацца самыя неверагодныя хуткасці руху, нечаканыя з'яўленні і не менш нечаканыя знікненні...

Сёння даём колькі прыкмет небескарысных у наш час рынкавых адносін. Яны тычацца куплі-продажу жывёл.

...Калі прадаеш каня ці карову, а мо і што драбнейшае і жадаеш, каб пакупніку "ручыла", "пайшло рукой", то нельга перадаваць жывёлу "голай рукою". Купленае перадаюць "калматай рукой", г.зн. рукой, загорнутай у крысо вопраткі. Наогул усё "калматае" лічыцца сімвалам багацця.

...Калі прадаеш на кірмашы парася, ягня, курыцу і т.п. і пасадзіш іх у мяшок галавой уніз, трымаючы за ногі, то ў прадаўца гэтая жывёла перавядзецца, а ў пакупніка — распладзіцца, калі ж саджаць нагамі ўперад, то наадварот — прадаўцу зычыць дабрабыт, а пакупнік не дачакаецца ад жывёліны прыплоду. Таму саджалі жывёліну ў мех спінай, трымаючы за ногі, — каб нікому крыўдна не было.

...У залежнасці ад асобы гаспадара, у яго часам асабліва добра жылі і пладзіліся жывёлы якога-небудзь аднаго віду. Аднаму добра ўдавалася гадаваць курэй, другому — кароў і г.д. Таму, калі якая жывёліна марнела, хварэла, яе на час умоўна (скажам, за капейку) "прадавалі" ўдачліваму гаспадару, каб яна папраўлялася.

Рубрыку склаў і вядзе Вінцук КАВАЛЕНКА.

ХАТНІ ЭКРАН

■ 6, аўторак

Беларускае тэлебачанне

8.00. Навіны.
8.10. Дайджэст.
8.20. Пяць хвілін на жарты.
8.30. Дзелавы веснік.
8.45. "Рамэо і Юлія". Балет на музыку Г.Берліёза.
9.00. ТБ–школе. Старажытныя беларускія гарады.
♦9.25. "Паласа Сімарона".
* 10.40. "Чарапашкі ніндзя".
11.30. "АВС-клуб" у Амерыцы.
11.45. "Заўтра была вайна".
13.10. Гісторыя ДАВТа Беларусі ў асобах.
♦14.10. "Не адлятай, зямлянін!"
14.45. "Нов і К"-топ-10.
15.50. Вывучаем сваю гісторыю. "Самотная, альбо Вершніка".
16.10. ТБ–школе. Аляксей Дудараў. "Вечар".
16.40. "Бімбам".
17.00. Навіны.
17.10. "Дарога да дома". Музычны фільм.
17.30. "Я заўсёды быў беларусам". Тэленарыс.
17.50. Тэлеклуб "Удача".
18.10. Навіны (Віцебск).
19.10. Эканамікст.
19.20. Мост.
19.50. Пяць хвілін на жарты.
♦19.55. "Маё каханне, мой смутак".
20.30. Калыханка.
21.00. Пад купалам Сусвету.
♦21.50. "Добрыя намеры". 4-я серыя.
22.40. Хакей. Чэмпіянат МХЛ. "Цівалі" (Мінск)–"Сокал" (Кіеў). 3-ці перыяд.
23.30. НіКа.
23.45. Дайджэст.
♦23.55. "Маленькая паслуга".

Канал "Астанкіна"

* 8.00. "Топа Джыджыа".
♦8.25. "Дзікая Роза".
9.00. Ты помніш, таварыш...
9.30. Канцэрт народнай музыкі.
14.00. Дзверы ў малы бізнес.
14.15. Хроніка дзелавога жыцця.
14.25. Культура і бізнес.
14.35. Аўтасалон.
15.00. Вясёлыяноткі.
15.30. Чароўны свет, ці Сінема.
16.00. Джэм.
♦16.20. "Элен і рабяты".
16.50. Свет сёння.
17.00. Тайны Старой плошчы.
17.30. Загадка СБ.
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. "Хто ёсць хто". Ж.Кусто.
18.00. Гадзіна пік.
♦18.25. "Дзікая Роза".
18.55. Тэма.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. З першых рук.
20.50. Песня-94.
♦21.35. "Па Таганцы ходзяць танкі".
23.10. Канал ілюзій.
23.50. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"

7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. Вайсковы кур'ер.
8.40. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
11.05, 13.20. Дзелавая Расія.
13.45. Выратаванне 911.
15.10. Музычная мазаіка.
♦15.20. "Жарабец-хітрун".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Здарова жывеш.
16.30. На Сусветнай шахматнай алімпіядзе.
17.00. Бясшумныя лідэры.
17.30. Кіно ў снежні.
17.40. Павестка дня.
18.05. L-клуб.
19.25. Падрабязнасці.
♦19.35. "Бадзяга ў Беверлі Хілз".
21.20. Фільм-прэм'ер.
21.40. Экран крымінальных паведамленняў.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Шахматная ліхаманка.
22.50. Футбол. 1/4 кубка УЕФА. "Ювентус" –"Адміра-Вакер".
0.35. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург

14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
* 12.10. Мультфільм.
12.25."Нямецкая хваля".
13.00. Хуткая дапамога.
13.30, 14.25, 17.50, 18.30, 19.25, 21.30. Музычны момант.
♦13.35. "Глушак".
* 14.05. Мультфільмы.
* 14.40. "Лянівая сукенка".
♦14.50. "На цябе спадзяюся".
16.15. Чароўная лінія.
16.30. Аліса Фрэйндліх. Выбранае.
17.25. Паласатая музыка.
17.40. Студыя "Уяві".
17.55. Па ўсёй Расіі.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
19.30. Пецярбургскі ангажэмент.
20.15. "Золата "Зеніта". Д/ф.
20.35. Кансерватар.
21.10. Тэлемагазін.
21.20. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
22.00. Ваш стыль.
♦22.10. "Глушак".
♦22.40.–23.50. "Пікавая дама".

8-ы канал

* 18.00. "Кругасветнае падарожжа Вілі Фога".
18.30. Студыя "ІНТЭКС": Навіны".
♦18.55. "Марэна Клара".
19.45. БАНТ: "Рэпартаж".
19.55. Шанц-прыз.
20.05. Нямецкая хваля.
♦20.40. "Шанцы".
21.30. Студыя БМ: "Фэн-клуб".
♦22.05. "Я ў поўным парадку".

НТБ

* 17.00. Мультфільмы.
17.25. "Загадкі Бібліі".
18.00, 21.00 Сёння.
18.35. НФС прадстаўляе: "Тэніснае шоу".
♦19.30. "Войцэк" (Германія).
♦21.35. "Дэзл". 2-я серыя.
22.35. Часінка.
♦23.05. Кароткаметражныя маст.фільмы.
* 23.40. Мультфільмы для дарослых.

■ 7, серада

Беларускае тэлебачанне

8.00. Навіны.
8.10. Эканамікст.
8.20. Дайджэст.
♦8.30. "Маё каханне, мой смутак".
9.00. ТБ–школе. А.Дудараў. "Вечар".
9.30. Пяць хвілін на жарты.
♦9.35. "Добрыя намеры".
* 10.30."Дыназаўрыкі".
* 11.00. Мультклуб.
11.30. Жывапіс Заходняй Еўропы.
♦12.05. "Распарадчык балю" (Польшча).
* 13.50. "Следства вядуць Калабкі".
14.10. Відзьма-нявідзьма.
15.15. А.Брукнер. Сімфонія № 9.
16.35. "Бімбам".
17.00. Навіны.
17.10. "Між часамі". Д/ф.
17.20. "Паэзія Аркадзя Куляшова".
18.10. Навіны (Гомель).
18.35. Навіны Бі-бі-сі
19.10. "Крок". "Карамболь".
19.40. Кола дзён.
♦19.55. "Маё каханне, мой смутак".
20.30. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Пад купалам Сусвету.
♦21.50. "Добрыя намеры".
22.40. Пяць хвілін на жарты.
22.50. НіКа.
23.05. Дайджэст.
23.15. "Сірано дэ Бержэрак". Спектакль.

Канал "Астанкіна"

* 8.00. "Топа Джыджыа".
♦8.25. "Дзікая Роза".
9.00. Клуб падарожнікаў.
14.00. Вытворчасць: буйны план.
14.15. Хроніка дзелавога жыцця.
14.25. Грошы і шчасце.
14.35. Біржа працы.
15.00. Паглядзі, паслухай...
15.20. "Лятаючы дом".
16.00. Цін-тонік.
♦16.20. "Элен і рабяты".
16.50. Свет сёння.
17.00. Тэлерадыёкампанія "Мір".
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. "Хто ёсць хто". Е.Патон.
18.00. Гадзіна пік.
♦18.25. "Дзікая Роза".
18.55. "Я цябе пасвячаю ў каханне..." М.Карачанцаў.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. Веснікі.
21.20. Футбол. Ліга чэмпіёнаў. "Пары Сен-Жармен" (Францыя)– "Спартак" (Масква).
23.20. Прэс-экспрэс.
23.30. Футбол. Ліга чэмпіёнаў.

Канал "Расія"

7.20. Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. Тэатральны раз'езд.
9.10. Ранішні канцэрт.
9.25. "Урокі Арменіі". Д/ф.
10.10. К.Ваншэнкін пра А.Твардоўскага.
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
11.05, 13.20. Дзелавая Расія.
♦13.45. "Бацькоўскі дзень", "Безнадзейная справа".
15.10. Музычная мазаіка.
15.20. Студыя "Рост". "Прызма".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Звычайная справа.
16.30. На Сусветнай шахматнай алімпіядзе.
17.00. Панове-таварышы.
17.15. Кліп-антракт. В.Цвятаеў.
17.20. Гаспадар.
17.50. Зоркі Амерыкі.
18.25. Вуснамі дзіцяці.
19.25. Падрабязнасці.
♦19.35. "Санта-Барбара".
20.30. Сам сабе рэжысёр.
21.00. Пяць хвілін пра наша жыццё.
21.10. Сем нот у цішыні.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Шахматная ліхаманка.
22.50. Экран крымінальных паведамленняў.
23.00. Творчасць шчаслівых сноў.
23.30. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 17.50, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
13.00. Хуткая дапамога.
13.30, 14.25, 17.50, 19.25. Музычны момант.
♦13.35. "Глушак".
* 14.05. Мультфільмы.
♦14.45. "Бег па сонечным баку".
16.15. Еўрапейскі калейдаскоп.
16.40."Жывыя струны". Музычны фільм.
17.15. Дзецям пра зверанят.
17.55. Гістарычны альманах.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
19.30. Юбілей А.Фрэйндліх.
20.00. Фільм-канцэрт.
20.35. Блеф-клуб.
21.10. Тэлемагазін.
21.20. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
22.00. Ваш стыль.
♦22.10. "Глушак".
22.40–23.40. "Ціхая дама" С.Шолахава.

8-ы канал

* 18.00. "Кругасветнае падарожжа Вілі Фога".
18.30. СОЛТЭК: "Навіны".
♦19.00. "Марэна Клара".
19.50. Агенцтва "Парміке": "Гарадскі гадзіннік", "Навіны".
20.05. Нямецкая хваля.
♦20.40. "Шанцы".
21.30. Студыя БМ: "ПраРок"
♦21.50. "Сямейнае жыццё" 1-я серыя.

НТБ

* 17.00. Мультфільмы.
17.20. "Загадкі Бібліі".
18.00, 21.00. Сёння.
18.35. Аўтарская праграма Ю.Роста.
♦19.20. "Позняе шоу" (ЗША).
♦21.35. "Дэзл". 3-я серыя.
22.35. Часінка.
23.05. Кафэ "Абломаў".

Каб зэканоміць ваш час:
♦ мастацкія фільмы
* мультфільмы

СПОРТ ВЯЛІКІ...

Чарговую перамогу на чэмпіянаце свету ў Турцыі атрымаў знакаміты беларускі тяжкаатлет Аляксандр Курловіч.

Мацнейшы чалавек планеты, як і раней, жыве ў Гродна і, насуперак чуткам, нікуды з'язджаць не збіраецца. Вось ужо больш за дваццаць гадоў ён трэніруецца ў невялікай зале спартыўнага камбіната "Нёман" у свайго брата Мікалая, дзякуючы якому Аляксандр у свой час і прычыніўся да заняткаў спортам. Двухразовы алімпійскі чэмпіён не толькі марыць адкрыць атлетычную школу ў родным горадзе, але і стаць уладальнікам трэцяга залатога медаля Алімпіяды. А яна ўжо не за гарамі.

Фота Аркадзя ПЕРАХОДА, БЕЛІНФАРМ.

...І МАЛЫ

Шмат хлопцаў Брэста захапляюцца гандболам. З цікавасцю наведваюць яны заняткі ў ДЮСШ № 4. Каманда школы па гандболу ўваходзіць у тройку мацнейшых у рэспубліцы, а некаторыя яе выхаванцы абараняюць гонар Беларусі ў зборнай краіны.

Шмат гадоў трэніруе юных гандбалістаў Брэста Леанід Вашкевіч.

Фота Рамана КАБЯКА, БЕЛІНФАРМ.

КІНААФІША МІНСКА

Свята беларускага кіно

У гонар 70–гадовага юбілею беларускага кіно ў рэспубліцы праводзяцца тэматычныя паказы фільмаў, створаных у розны час нашымі землякамі–кінематаграфістамі. Гледачы зноў змогуць убачыць такія кінастужкі, як "Лясная быль", "Мядзведзь", "Маска", "Сыны ідуць у бой", "Вайна пад дахамі", "Каханнем трэба даражыць", "Альпійская балада", "Воўчая зграя", "Чорная бяроза", "Родная справа", "Трэцяя ракета", "Масква—Генуя", "Асеннія сны", "Пушчык едзе ў Прагу" і многія іншыя.

"Роля"

Карціна створана расійскімі кінематаграфістамі. Аўтар сцэнарыя і рэжысёр — Алена Райская.

Гэты фільм пра акцёра, глыбокага і таленавітага чалавека, які не знайшоў дастойнага месца ў сучасным грамадстве.

Ён зарабляе на жыццё, танцуючы танга ў вітрыне рэстарана. Жонка даўно паехала ў Амерыку, прамяняўшы яго на адваката. Яго бацька, паважаны чалавек, спрабуючы атрымаць невялікую прыбаўку да пенсіі, падфарбоўвае сівыя валасы, ствараючы ў танным фарсе вобраз Садама Хусейна. Гэта змрочная рэчаіснасць прымушае галоўнага героя выдаваць сябе за іншаземца, гаварыць толькі па-англійску. Заўважыўшы, як удала ён спраўляецца з гэтай роляй, былы камсамольскі работнік, а цяпер прэфект Агапітаў прапануе яму ўкрасці важны фінансавы дакумент у жанчыны, якая жыве ў гасцініцы. Акцёру ўдаецца заваяваць яе давер. Добра падпіўшы, жанчына пачынае раскрываць перад ім сваю душу. Ён даведваецца, што калісьці яна была "самай прыгожай важатай Савецкага Саюза", працавала разам з Агапітавым у "Артэку", жыла камсамольска-піянерскай рамантыкай. Жыццё яе развалілася разам з Савецкай імперыяй. І нават Агапітаў кінуў яе, ажаніўшыся з дачкой вялікай "шышкі". Яна расказвае пра даўно прайшоўшае платанічнае каханне да важатага з "Артэка", сумленнага і высакароднага студэнта. Галоўны герой прызнаецца былой важатай, што ён зусім не чужаземец. Ён прадстаўляецца ёй тым самым студэнтам-фізікам...

У галоўных ролях заняты Валерый Гаркалін, Яўгенія Сіманава, Ніна Дробышава, Андрэй Калашнікаў, Уладзіслаў Дземчанка, Вера Варанкова.

"Дзядуля добры, але не гаворыць , куды схаваў грошы"

Фільм знялі таксама кінамайстры Расіі. Яго паставілі рэжысёры Ігар Рух і Анатоль Грышко па сцэнарыю Аляксандра Дудаладава.

Жыве на дачы дзядуля Сцяпан Іванавіч. Ён — ветэран рэвалюцыі, і кожную сераду да яго прыязджае машыністка Люба друкаваць пад дыктоўку яго мемуары. Быццам бы сітуацыя зусім звычайная і не смешная. Але ўся справа ў тым, што ўспаміны дзеда вельмі анекдатычныя: то прыйшоў да яго ў кабінет Ленін папрасіць тры рублі, то ён хоча расказаць, як Троцкаму "морду набілі", то ў турме разам з Кларай Цэткін сядзеў, то з Чапаевым з адной міскі еў... Дзядуля і Любу іншы раз не пазнае. Карацей кажучы, Сцяпан Іванавіч знаходзіцца ў маразматычным стане. Усе дзеянні і дыялогі фільма развіваюцца ў абсурдным, сюррэалістычным ключы, прытрымліваючыся пры гэтым жанру эксцэнтрычнай авантурнай камедыі.

Дзядуля расказаў Любе, што, загадваючы фінансамі, ён "вырашыў пакінуць патомкам рэвалюцыі тое, чаго не будзе пры камунізме", — грошы, два пуды царскімі залатымі манетамі. І ляжаць гэтыя грошы ў яго на дачы, а дзе — забыўся.

Далей да справы прыступаюць "шукальнікі скарбаў". Люба, яе муж Коля і нейкі аферыст Гарык...

Цікава праводзяць свае ролі ў фільме Іван Рыжоў, Ігар Рух, Яўгеній Куршынскі, Вольга Пятрова, Пётр Глебаў, Марыя Вінаградава.

Кінаанонс з 5 па 11 снежня

"З пісталетам нагала 33 1/3. Апошні ўдар" (ЗША)— Л.Нільсен, П.Прэслі, Д.Кенэдзі ў па-сапраўднаму вар'яцкай камедыі, дзе ёсць усё — бравы паліцэйскі, які ніяк не можа пайсці на пенсію, турма, пагоні і шмат жартаў. Рэж. П.Сігал ("Масква", "Кастрычнік").

"Вяртанне дыназаўра" (Японія)— вялізны, вельмі прыгожы матылёк, жахлівы монстр, вусені каласальных памераў, вогненны дыназаўр Гадзіла — усе яны сутыкаюцца адзін з адным у бязлітасных бойках. Рэж. Т.Акавара ("Аўрора", "Бярэсце", "Перамога", "Мір").

"Рэмба-2" (Рэмба: першая кроў", частка ІІ) (ЗША) — С.Сталоне, Р.Крэна ў сазе аб тым, як Рэмба едзе ў Паўднёва-Усходнюю Азію ў пошуках амерыканцаў, якія пакутуюць у палоне. Рэж.Д.Пан Касматас ("Кастрычнік").

"Вузкая грань" (ЗША)— дэтэктыў і дзяўчына, якая стала сведкай забойства, становяцца мішэнню для наёмных забойцаў. Рэж.П.Хаймс. У ролях: Д.Хэкман, Э.Арчэр ("Масква").

Кінатэатр "Змена" запрашае

на кінапраграму "Адраджэнне" студыі "Летапіс" кінастудыі "Беларусьфільм", дак. фільм "Быў. Ёсць. Буду" (аўтар сцэнарыя і рэж. Ю.Цвяткоў)— пра таленавітага пісьменніка У. Караткевіча расказваюць беларускія пісьменнікі, кампазітары і сястра пісьменніка — 6 снежня ў 13.00, 7 снежня ў 12.00, 8 снежня ў 12.45, 18.00, 9-11 — у 12.45.

Бясплатны дабрачынны сеанс

"Будзьце маім мужам" ("Масфільм")— А.Проклава, А.Міронаў у музычнай камедыі рэж. А.Сурыкавай — кінатэатр "Масква", 11 снежня ў 11.00.

Праграму французскага кіно "Французскі альбом" прадстаўляе ў Палацы культуры прафсаюзаў Пасольства Францыі ў Рэспубліцы Беларусь (бясплатна).

"Маўчанне мора" (1947—1948 гг.)— адзін з лепшых фільмаў Ж.-П.Мельвіля, лепшая роля Ховарда Верона 6 снежня ў 19.00, 21.00.

"Пасля вайны" (1989 г.) — два падлеткі ў чаканні прыходу амерыканскіх салдат накіроўваюцца ў адчайнае і небяспечнае падарожжа. Рэж.Ж.-Л.Юбер. 8 снежня ў 19.00, 21.00.

6 студзеня

"МАСКВА": "Вузкая мяжа" — 13.30, 16.50. "З пісталетам нагала 33 1/3. Апошні ўдар" — 15.20, 18.40, 20.10. 21.40.

"КАСТРЫЧНІК": "З пісталетам нагала 33 1/3. Апошні ўдар" — 14.30, 17.40, 21.00. "Рэмба-2" — 16.00, 19.10. Музычна-пацяшальная праграма "Макс-шоу" — 21.30.

"АЎРОРА": "Сакрэтны ўказ Імператара" (д) — 14.50. "Сын Ружовай пантэры"** — 12.30, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30. "Вяртанне дыназаўра" — 13.00, 18.50, 20.50. "Ён сваё атрымае" — 16.50.

"БЯРЭСЦЕ": "Вяртанне дыназаўра" — 12.00, 14.00, 16.00, 18.10. "Цяжкая цэль"*** — 11.30, 14.40, 17.50, 21.00. "Школа ўцех"*** — 13.10, 16.20, 19.30. "Эмануэль-5"**** — 20.00, 21.30.

"ВІЛЬНЮС": "Мужчынская работа" — 12.10, 15.20, 19.50. "Аднойчы ў Адэсе, або Як выехаць з СССР" — 14.00. "Гарачае лета"**** — 17.00, 18.30, 21.30. Інфармацыйна-пацяшальная праграма "Усмешка" — 20.30.

"ДРУЖБА": "Круты палюбоўнік"*** — 15.00, 16.50, 19.40. "Завяшчанне "блакітнага" дзядзечкі"**** — 18.20, 21.10.

"ПАРТЫЗАН": "Асноўны інстынкт" (2 с.)*** —15.10, 19.00, 21.10. "Шалёныя сабакі"*** — 13.30, 17.20.

"ПЕРАМОГА": "Цяжкая цэль"*** — 11.00, 14.30, 18.00, 20.00. "Вяртанне дыназаўра" — 12.40, 16.10.

(д) — дзіцячы сеанс;
** — дзеці да 16 гадоў дапускаюцца ў суправаджэнні бацькоў;
*** — дзеці да 16 гадоў не дапускаюцца;
**** — дарослым з 18 гадоў;
(л) — ільготны сеанс (скідка на 50 працэнтаў ад кошту білета).
(н) — начны сеанс (кошт білета на 30 працэнтаў вышэйшы).

Клуб С. Фененка прадстаўляе ў Альтэрнатыўным тэатры.

Італьянская кінанятленка.

6 снежня — 17.30, 20.30
Лукіна Вісконці "Пагібель багоў" (1969), прыз фестывалю ў Венецыі). У галоўных ролях: Дзірк Богард, Інгрыд Тулін, Хельмут Бергер.

7 снежня — 18.00, 20.30
Мікеланджэла Антаніёні "Фотапавелічэнне" ("Blow Up") (1966, "Залатая пальмавая галінка" ў Кане). У галоўных ролях: Дэвід Хэмінс, Ванэса Рэдгрэйв.

12 снежня — 20.30, 13 снежня — 18.00, 20.30
Лукіна Вісконці "Смерць у Венецыі" (1971, Юбілейны прыз 25-га фестывалю ў Кане. У галоўнай ролі Дзірк Богард.

19 снежня — 20.30, 20 снежня — 18.00, 20.30
Федэрыка Феліні "Голас Месяца" (1990). У галоўнай ролі Раберта Беніні.

Тэлефон для даведак 68-69-02.

НАДВОР'Е

Сёння днём па рэспубліцы чакаецца воблачнае надвор'е, часам ападкі, слабы туман і галалёд. Раніцай на асобных участках дарог галалёдзіца. Тэмпература паветра ў Магілёве каля 0, Гомелі, Віцебску — 0—+2°, Мінску — +2—+4°, Гродна — +3— -5°, Брэсце — +4—+6°. У наступныя двое сутак чакаецца: 7-га снежня месцамі, 8-га днём у паўночна-заходніх раёнах ападкі. Ноччу і раніцай у асобных раёнах туман, галалёд, на дарогах галалёдзіца. Тэмпература паветра ўначы 7-га каля 0, 8-га 0— -5°, удзень — +2— +7°.

Валянціна СКРЭБЕЦ, інжынер-сіноптык Белгідрамета.

Дзяжурны рэдактар Вольга ШАЎКО. Стыльрэдактар Валянціна СКАРЫНКІНА.

Заснавальнікі: ЦК СМБ, калектыў рэдакцыі газеты "Чырвоная змена".
Выдавец: газетна-выдавецкае закрытае акцыянернае таварыства "Маладняк", 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
Газета ўзнагароджана ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга. Набрана і звярстана ў наборна-выдавецкім бюро "ЧЗ".
Друкарня выдавецтва "Беларускі Дом друку", 220013, г.Мінск, пр. Ф. Скарыны, 79.
Выходзіць у аўторак, чацвер і суботу.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.

Час падпісання ў друк: па графіку – 19.20, падпісана – 19.20.
М. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Індэкс 63129. Зак. 131.
Тыраж у снежні 49 736, па суботах-50 736.

АДРАС РЭДАКЦЫІ: 220013 г.МІНСК, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная – 68-26-27; намеснікі галоўнага рэдактара – 32-12-82, 68-29-45; сакратарыят – 68-29-28; аддзел палітыкі – 68-25-55; аддзел эканомікі і сацыяльных праблем – 68-28-52; аддзел культуры і гістарычнай спадчыны – 68-29-56; аддзел маральна-этычнага выхавання – 68-25-93; аддзел пісьмаў і вывучэння грамадскай думкі – 68-28-32; аддзел студэнцкай і школьнай моладзі – 68-25-93; аддзел інфармацыі, аглядальнікі – 68-29-26; аддзел ілюстрацый – 68-27-74, 68-25-41; ул. кар. па Віцебскай вобл. – (02132) 2-36-37.
РЭКЛАМНАЯ СЛУЖБА – тэл.. 68-29-45. Факс: 32-21-03.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Сяргей БАЛЦЭВІЧ (адказны сакратар), Валянцін БАРЫСЕВІЧ, Валерый ВАРАНЕЦКІ, Валерый ІВАНОЎ, Мікалай ЛАРКОВІЧ, Віктар ЛЮКОВІЧ, Алесь МАСАРЭНКА, Станіслаў НІЧЫПАРОВІЧ, Аляксандр САЛАМАХА (першы нам.галоўнага рэдактара), Павел СІМАНАЎ (нам.галоўнага рэдактара), Алег СЛУКА, Наталля СТРАЛКОВА, Кузьма ШАПЛЫКА, Вольга ШАЎКО, Майя ШЭНДРЫК.

Галоўны рэдактар Уладзімір БЕЛЬСКІ